

Mustaqillik huquq demakdir

Нидош

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

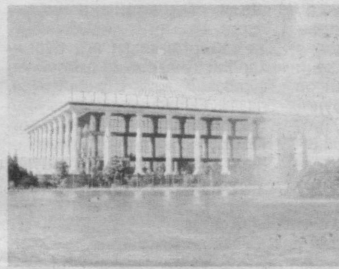
www.huquq-gazeta.uz

2016-yil 5-may, №18 (1007)

Парламентда

Комиссия йиғилиши

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди маблағларини бошқариш бўйича Парламент комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Унда сўзга чиққанлар Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида "Кучли давлатдан — кучли фуқаролик жамияти сари" тамойилининг изчиллик билан ҳаётга татбиқ этилаётгани жамиятимизда демократик ислохотларни янада ривожлантириш, фуқаролик жамияти институтларининг ўрни ва ролини юксалтиришда муҳим омил бўлаётганини таъкидлади.

Йиғилишда "Соғлом она ва бола йили" Давлат дастурида белгиланган вазифаларни ижро этишда нодавлат нотижорат ташкилотларини кенг жалб этиш ҳамда ижтимоий-иқтисодий дастурлар доирасида амалга оширилаётган ишларнинг оммавий ахборот воситаларида ёритилиши ва давлат органлари фаолиятининг очиқлигини таъминлашга қаратилган лойиҳаларни

қўллаб-қувватлаш мақсадида давлат гранти ажратиш бўйича эълон қилинган биринчи ва иккинчи танлов натижалари муҳокама этилди.

Мазкур танловларга уч юз эллиқдан зиёд нодавлат нотижорат ташкилоти, оммавий ахборот воситалари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари тўрт юзга яқин лойиҳаларни тақдим этган. Биринчи танловда аҳолининг тиббий маданиятини янада ошириш, оналик ва болаликни муҳофазалаш, аёллар манфаатини ҳимоялаш ва бандлигини таъминлаш, оила институтини мустаҳкамлаш каби муҳим ижтимоий-иқтисодий аҳамиятга эга бўлган қирқ бешта лойиҳа ғолиб деб топилди, уларни молиялаштириш учун 1,1 миллиард сўм маблағ ажратилди.

Иккинчи танловда юртимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг оммавий ахборот воситаларида ёритилиши, давлат органларининг очиқлигини таъминлаш, маҳалла институтининг жамиятимиздаги ўрни ва аҳамиятини кенг ёритишга қаратилган ўттизта лойиҳани қўллаб-қувватлаш учун 750 миллион сўм маблағ йўналтирилиши бўйича қарор қабул қилинди.

Йиғилишда жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, касб-ҳунар коллежлари битирувчиларини тадбиркорликка йўналтириш, оилавий бизнесни ривожлантиришга давлат гранти ажратиш бўйича учинчи ва тўртинчи танловларни эълон қилиш юзасидан фикрлашилди. Бу борадаги вазифаларни ҳаётга татбиқ этиш бўйича Парламент комиссиясининг тегишли давлат ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда тадбирлар ўтказиш режаси ва дастури тасдиқланди.

Ўз муҳбиримиз

Эътироф

Инсон хотира билан барҳаёт, қадр билан улугдир

Мамлакатимизда Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган юртошларимиз хотирасини ёд этиш, оловли жангҳоқлардан омон қайтган, оғир кунларни сабрбардош билан енгган фахрийларимизга юксак ҳурмат-эҳтиром, меҳр-оқибат кўрсатиш миллий қадриятга айланган.

Президентимизнинг 1994 йил 16 мартдаги Фармониға мувофиқ мамлакатимизнинг барча вилоят ва туманлари бўйича алифбо тартибда 400 мингдан ортиқ киши ҳақида маълумотларни ўз ичига олган 36 жилддан иборат «Хотира китоби» чоп этилган. Унда архив ҳужжатлари, уруш йилларида эълон қилинган материаллар, хат ва бошқа манбалар асосида Ўзбекистоннинг фашизм устидан қозонилган буюк ғалабаға қўшган улкан ҳиссаси, юртимизнинг жасур фарзандлари уруш жангҳоқларида ҳамда фронт ортида кўрсатган жасоратлари ва қаҳрамонликлари ҳикоя қилинади.

1999 йили Президентимиз ташаббуси билан 9 май — Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилиниши, пойтахтимизда Хотира майдонининг барпо этилиши мамлакатимизда инсон, унинг қадр-қиммати бебаҳо қадрият сифатида эъзозланишини яна бир бор тасдиқлади.

/Давоми 3-бетда/
Назорат

Тадбиркорга мадад бўлиш бош вазифамиздир

Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози давом этаётганига қарамасдан, ўтган йили юртимизда иқтисодиётнинг барқарор ўсиш сурьатлари ва унинг макроиқтисодий мутаносиблиги таъминланди. Бунда бошқа ҳудудларда бўлгани каби Наманган вилоятида ҳам мазкур тармоқларни таркибий ўзгартириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, инвестицияларни жалб этиш бўйича ишлар изчил давом эттирилгани муҳим омил бўлди. Натижада 2015 йил якуналари бўйича ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажми 8,7 фоиз, sanoat маҳсулотлари ишлаб чиқариш 14 фоиз, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш 5,9 фоиз, капитал қўйималар 5,9 фоиз, қурилиш-монтаж ишлари ҳажми 11,1 фоиз, чакана савдо айланмаси 12,9 фоиз, пуллик хизматлар кўрсатиш ҳажми 13,2 фоизга ўсди.

Президентимизнинг мамлакатимизни 2015 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якуналари ва 2016 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузасида таъкидланганидек, "...бошқалар ҳавас қиладиган бундай натижаларга эришиш, албатта, осон эмас. Бу йўлда бир йил-

лик ёки беш йиллик давр ҳам камлик қилади. Бундай мақсадларга эришиш учун сўзда эмас, амалий ҳаракатларимиз билан кундалик ҳаётимизни ўзгартиришимиз керак".

Дарҳақиқат, ана шундай тамойиллар асосида амалга оширилаётган босқичма-босқич ислохотлар тўғрисидаги иқтисодий рақобатдошлиги ортиб, турмушимиз кундан-кунга фаровон бўлиб борапти. Буни ҳар бир юртоши-

миз ўз ҳаёти мисолида чуқур ҳис этиб турибди. Негаки, бугунги шарт-шароит билан аввалги ҳолатларни кўз олдингизга келтириб, таққослаб кўрсангиз, тафовут ер билан осмонча эканига ишонч ҳосил қиласиз.

Кейинги йилларда вилоятнинг, айниқса, sanoat салоҳияти юксалиб, ички бозор импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар билан тўлдирилмоқда. Бу ютуқлар эса доимий изла-

ниб келаётган тадбиркорларимиз меҳнати, шижоати, ташаббускорлиги эвазига қўлга киритилмоқда.

Бугун мазкур тармоқ иқтисодиётимиз ривожланишининг энг муҳим бўғини экан, Наманган вилоят прокуратураси органлари ҳам уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялаш, соҳа олдида турган тўсиқ ва тамағирликларга қарши курашиш, энг муҳими, қўллаб-қувватлаш борасидаги ишларни кун тартибининг энг биринчилари қаторига қўйган ҳолда фаолият юритмоқда. Бу борада кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш ҳамда юритиш учун қулай шарт-шароит яратиш, тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлашга оид Ўзбекистон Республикаси қонунлари,

ҳукумат қарорлари ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда. Асосий эътибор эса, жойлардаги давлат бошқарув ва назорат органлари томонидан тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва эркинликлари бузилишининг олдини олиш, уларга турли бюрократик тўсиқлар яратиш, фаолиятига асоссиз аралашига йўл қўймаслик ва уларни бартараф этишга қаратилмоқда.

2016 йилнинг ўтган даври мобайнида мазкур соҳада ўтказилган текширишларда тадбиркорлик субъектларининг фаолиятига тўсиқлик қилиш ва уларнинг ҳуқуқлари бузилиши билан боғлиқ ҳолатлар аниқланиб, уларга нисбатан тегишли ҳуқуқий чоралар кўрилмоқда.

/Давоми 5-бетда/

Истиқдол туфайли Ўзбекистон дунёга юз очди. Мамлакатимиздаги тинчлик-осойишталик туфайли фуқароларимиз туристик саёҳат, ҳаримиз чиқариш, тижорат ёки ишлаш мақсадида дунёнинг турли жойларига эмин-эркин бориб келмоқдалар. Қачонки, қонунга итоат этган, ҳуқуқ ва бурчларига содиқ бўлган кишилар мана шундай имкониятлардан етарлича фойдаланишмоқда.

Паспортсиз «йўловчи»

Акрам ХАСАНОВ,
Наманган вилоят
прокуратураси бўлим
катта терговчиси

Бирок орамизда айримлар ҳам борки, улар дунёни ўз қаричлари билан ўлчаб, акалоқибат ўзларини ноқулай вазиятга солиб қўймоқдалар. Яқинда Наманган шаҳар судида ана шундай қонунбузарлардан бирининг қилмиши юзасидан ҳукм ўқилди.

Биласиз, бир давлатдан бошқа бир давлатга ўтаётган кишида албатта, фуқаролик паспорти бўлиши шарт. Лекин Аваз Ибрагимов (исм-фамилиялар ўзгартirilган) буни унутиб қўйди. Қўшни Қозоғистон Республикасига ишлаш мақсадида борган бу кимса хорижда эҳтиётсизлиги оқибатида фуқаролик паспортини йўқотиб қўйди.

А.Ибрагимовнинг боши қотди. Ахир ўзга давлатда фуқаролик паспортсиз юриб бўладими?!

У: "Нима қилиб бўлса ҳам Ўзбекистонга қайтиб, янги ҳужжат олишим керак", деган қарорга келди. Ўйлай-ўйлай муаммоларнинг ечимини топгандек бўлди. 2015 йил 28 сентябрь кuni Қозоғистон ва Ўзбекистон Республикаси чегара назоратидан ўтмасдан, белгиланган тартибни бузиб, қонунга хилоф равишда "Сариғаш-Чўқурсой" йўналиши бўйича ҳаракатланиб келаётган юк поездининг усти очик вагони олд нарвонига осилиб олди. Шу тарзда Қозоғистон Республикаси ҳудудидан Ўзбекистон ҳудудига кириб келган вақтда "Оқ-кўприк темир йўл" бекатида чегара ходимлари томонидан ушланди.

Судда у қилмишидан пушаймонлигини билдириб, ўзига нисбатан қонуний энгиллик берилишини сўради. Унга нисбатан жазо белгилашда инсонпарварлик таъминлашга амал қилинди. Ёши (58 ёш) ва бошқа ҳолатлар инобатга олиниб, у амнистия ахтига асосан жазодан озод этилди.

А.Ибрагимовнинг давлатимиз томонидан ўзига берилган бу имкониятнинг қадрига етиши, келгусида бундай қонун бузилиши ҳолатларига йўл қўймаслиги, ҳалол ва тўғри умр кечириши керак. Акс ҳолда, бошига тушадиган қўғуликлар учун фақат ўзидангина ўпкаласи лозим. Қолаверса, унинг қилмиши ва бугунги тақдир у сингари бошқа кишилар учун сабоқ бўлмоғи лозим. Зеро, шаҳар бедарвоза эмас.

НОҚОНУНИЙ ҚУРОЛ САҚЛАШ ОҚИБАТИ

Яширинча қурол сотиш халқаро терроризм деб аталмиш жиноий ҳодисани келтириб чиқарувчи асосий омиллардан биридир. Олиб борилаётган тушунтириш ва тарғибот тадбирларига қарамасдан, фуқаролар орасида ноқонуний равишда турли русумдаги қуролларни сақлаш, қуролдан фойдаланган ҳолда жиноятлар содир этиш, қурол ва ўқ-дориларнинг республикага ташқаридан келтирилиши ҳолатлари кузатишган.

Таъкидлаш лозимки, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг бир қатор моддаларида ўқотар қуролларнинг ноқонуний муомаласи билан боғлиқ ҳолатларга нисбатан жиноий жавобгарлик белгиланган. Хусусан, Жиноят кодексининг 248-моддаси "Қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддалар ёки портлаш қуримларига қонунга хилоф равишда эгаллик қилиш" деб номланиб, 4 та қисмдан иборат.

Ўтказилган тарғибот-тушунтириш ишлари натижасида ўтган йили ҳудудда 20 нафар фуқаро томонидан турли русумдаги қуроллар ихтиёрий равишда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларга топширилган ва улар жавобгарликдан озод қилинган.

Гуруч қурмаксиз бўлмайдиган ҳолларидек, афсуски, 2015 йилда жиноят ишлари бўйича туман судида Жиноят кодекси 248-моддасининг турли қисмларида назарда тутилган жиноятларни содир этган 10 нафар

шахсга нисбатан қўзғатилган ишлар кўрилиб, уларга нисбатан тегишли жазолар тайинланди.

Масалан, 2015 йил 21 февраль кuni ўтказилган тадбирда тумандаги Оқчо ва қишлоғида яшовчи фуқаро Бойкулов қайнуқаси Тўраев билан ўзаро жиноий тил бириктириб, ноқонуний равишда сақлаб келган ов қуролини 500 минг сўмга сотаётганида ушланган ва 7 йил муддатга озодликдан маҳрум этилган.

"Чиял" қишлоқ фуқаролар йиғини ўрта қишлоғида яшовчи Алишер Бозоров эса 2015 йил март ойида марҳум бобо-сига тегишли ўйни бузаётганида бир дона ўқотар қурол, 151 дона ўқ, 90 дона пистон, 1 дона гильза, 1 дона темир идишга солинган айланасимон дрон ва порох топиб олган. У ажал воситаси бўлган бу даҳмазаларни дарҳол тегишли идораларга топшириганида "олам гулистон" эди. Аммо Алишер бу хавфли буюмларни ўз уйида сақлаб келган.

А.Бозоров қишлоқдошлари Р.Шодмонов ва О.Бозоров билан ўзаро жиноий тил бириктириб, 2015 йил 3 апрель кuni тадбирда харидор сифатида иштирок этган фуқарога қуролни 400 АҚШ долларига сотган вақтда ушланди. Оқибати ўзингизга маълум — суд ҳукми билан ушбу шахслар ўзоқ муддатга озодликдан маҳрум этилиб, айни пайтда жазони ўташмоқда.

Маъшхур адибларимиздан бири "Деворда осиглик милтиқ барибир отилади", деб қайд этган эди. Халқ орасида "Ўқталган қурол консирайди", деган ибора ҳам ўз-ўзидан пайдо бўлмаган.

Чилжувитлик фуқаро Муродов хонадонидан содир бўлган мана бу фожиа кўпчилигининг кўзини очиши керак. Хонадон соҳиби овчиликка қизиққани сабабли отасидан қолган ов милтигини ички ишлар бўлимидан рўйхатдан ўтказиб, гўёки фаолиятини қонунийлаштирган ҳолда байрам арафасида тегишли идорага сакловга

Одил ПАЙНОВ,
Чироқчи туман прокурори

топширган. Аммо ... "отадан қолган мерос" битта эмас экан. Ана шу "мерос" бир болининг ўлимига сабаб бўлди. Уйда яшириб қўйилган шу қуролни топиб олган болалардан бири иккинчисини "ўйин-ўйин" билан отиб қўйди. Бунинг оқибатида икки қўшининг муносабати бузилди.

Юқорида қайд этилганлардан келиб чиққан ҳолда, ҳар бир фуқаро яқинлари ёки қишлоқдошларида қурол ва ўқ-дори сақланиб қолган бўлса, уларни ихтиёрий равишда топширишга чақиришлари зарур. Бундай ҳолда уларга нисбатан ҳеч қандай чора кўрилмайди, аксинча, рағбатлантирилади. Бу билан улар аввало, ўзининг ва фарзандларининг келажаги учун жиноятчи деган тамгадан халос бўлишди.

Шукур, юртимизда тинчлик, осойишталик, барқарорлик ҳукмрон. Осмонимиз мусаффо. Мустақкам чегараларимиз қудратли, замонавий қурол-яроғларга, стратегик жиҳатдан пухта тайёргарликка эга бўлган ҳарбий қучларимиз томонидан қўриқланмоқда. Шундай экан, ноқонуний равишда уйда қурол сақлашга асло ҳожат йўқ. Ниятимиз, осойишта ҳаётимизни асло гумбурлаган ўқ товуши бузмасин!

Соҳани ривожлантириш йўлида

Зафар ИРГАШЕВ,

Новоий вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Новоий вилоят прокуратураси органлари томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 11 мартдаги "Қишлоқ хўжалиғида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони ижроси юзасидан назорат тадбирлари мунтазам амалга оширилмоқда.

Жумладан, Хатирчи туман ҳокимлиги томонидан юридик ва жисмоний шахсларга ер ажратилишида бир қатор қонун бузилиши ҳолатларига йўл қўйилгани аниқланди. Ер кодексининг 5-моддасида юридик шахсларга қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари ҳамда бошқа давлат ва жамоат эҳтиёжлари учун эгаллик қилиш, фойдаланиш ва ижарига ер бериш вилоят ҳокимининг ваколатига кириши, Вазирлар Маҳкамасининг 2013 йил 25 февралдаги 54-сонли қарори билан тасдиқланган "Қишлоқ хўжалиғига оид бўлмаган эҳтиёжлар, шунингдек икки ва ундан ортқ туманлар (шаҳарлар) ёки вилоятлар ҳудудида жойлаштириладиган объектлар қурилиши учун аҳоли пунктлари ташқарисидан ер участкалари бериш тартиби тўғрисида"ги Низомда қишлоқ хўжалиғига мўлжалланган ерлардан, сугориладиган ерлардан, тубдан яшилш бўйича ишлар бажарилган пичанзорлар ва яйловлардан ер участкалари ажратиш туман ҳокимининг ваколатига кирмаслиги, бундай ваколатга вилоят ҳокими эга эканлиги кўрсатиб ўтилган. Шундай бўлса-да, туман ҳокимининг қарори билан "Хатирчи Шароб савдо" ихтисослашган унитар корхонасига узумзор барпо этиш учун туман захирасидagi 10 гектар сугориладиган экин майдони ажратилган.

Шу каби, туман ҳокими томонидан яна 7 та ҳолатда ер участкалари ноқонуний равишда ажратилганлиги аниқланиб, ушбу қарорлар бекор қилинди ва қонунга мувофиқлаштириш ҳақида вилоят прокуратураси томонидан протестлар келтирилди.

Вилоят прокуратураси томонидан 2015 йил пахта ҳошамэси харид қилиш бўйича контрактация шартномаларининг бажари-

лиши ўрганилганида, Навбахор ва Хатирчи пахта тозалаш АЖ томонидан тегишли қонун талаблари бузилганлиги аниқланди. Хусусан, контрактация шартномасида жамиятга етказиб берилган махсуслотнинг терим учун юборилган пуллар ва бошқа харажатлар чегирилганидан қолган 90 фоиз қисми 2015 йилнинг 31 декабрига қадар фермер хўжалиқларига тўлаб берилиши белгиланган. Бироқ ушбу жамиятлар шартнома шартларини бажармаган. Вилоят прокуратураси томонидан 25 та фермер хўжалиғининг 723 млн. 904 минг сўм маблағларини ундириш ҳақида вилоят хўжалик судига давво аризалари киритилди.

Шунингдек, Кармана туманидаги "Лочин" фермер хўжалиғи раҳбари Б.Ражабовнинг ер маҳсулотли олишда амалий ёрдам бериш ҳақидаги мурожаати вилоят прокуратураси томонидан қўриб чиқилди ва прокуратуранинг амалий ёрдами билан фермер хўжалиғига "Навоийдон-маҳсулотлари" АЖдан 10 тонна ер маҳсулотли олиб берилиши таъминланди.

Булунгур туманидаги "Абдусалом Каримов даласи" фермер хўжалиғи раҳбари К.Каримовнинг "Навоий асл савдо" МЧЖдан топширилган картошка пули ундирилишида амалий ёрдам бериш ҳақидаги мурожаати ҳам вилоят прокуратураси томонидан қўриб чиқилди ва 21 млн. сўм кредит маблағи банк мусасасасидан ажратилишида қонуний ёрдам қўрсатилди.

Ҳаололик ва пешона тери билан топилган ризққа қаноат қилмаслик, жиноий усуллар орқали чўнтак қапайтиришни қўзлаш охири-оқибати инсонни пушаймонлик гирабига фарқ қилади.

Сохтакорликнинг охири вой...

Шерзод РАҲМОНОВ,

СВОЖДЛКК департаментининг Бухоро вилоят бошқармаси маъбуот гуруҳи катта инспектори

Шофирконлик Ҳамид Парпиев (исм-фамилиялар ўзгартirilган) ҳам булунгур пушаймонликдан боши эгик. Бойси, у давлатимиз томонидан ишониб топширилган ишларга масъулиятсизлик билан ёндашиб, таъмирлаш учун ажратилган маблағларни ўзлаштириш мақсад қилган экан. Ҳ.Парпиев "Қурилиш плюс" масъулияти чекланган жамиятга раҳбари лавозимда бинойидек фаолият юритаётган эди. Нафси устунлик қилиб, жиноят кучасига қадам босди-ю, қонун олдида жавоб беришига тўғри келди.

2013 йилнинг декабрь ойларидан Бухоро вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги ягона биюромачи хизмати инжиниринг компанияси ҳамда Ҳ.Парпиев раҳбарлик қилаётган "Қурилиш плюс" МЧЖ ўртасида 849 млн. 120 минг сўмлик шартнома имзоланди. Унга кўра, МЧЖ Қогон шаҳридаги Саноат ва транспорт касб-хўнар коллежини мукамал таъмирлаб бериши керак эди. Ёшларимиз таълим оладиган даргоҳни таъмирлашга қаршилган Ҳ.Парпиев бу ишларга қурилиш маҳсулотларини сарфлашда қўбўямачилик қилади. Яъни таъмирлаш ишларига шартномада қўрсатилган мезёрдан кам миқдорда қурилиш моллари сарфлаб, шартнома шартларини бузди. Ҳисоботларда эса барча ишларни белгиланган тартибда қилинган қилиб кўрсатишга виждони қийналмайди. Ҳ.Парпиевнинг кирдикорлари МЧЖ томонидан бажарилган ишларни текшириш пайтида ошкор бўлди. У ҳисоботларга сохта маълумотлар киритиб, 37 млн. 480 минг сўм давлат маблағларини ўзлаштириб олмоқчи бўлгани фож этилди. Сохтакорликнинг охири вой, деб бежизга айтишмайди.

Маъзур ҳолат бўйича суд томонидан Ҳ.Парпиевга нисбатан тегишли ҳуқуқий чоралар қўрилди.

Инсон хотира билан барҳаёт, қадр билан улугдир

/Давоми.
Бошланиши 1-бетда/

Бугун халқимиз учун мазкур майдонга келиб, марҳумларни ёд этиш, уларнинг руҳига хурмат бажо келтириш ибратли анъанага айланди.

Урушда қурбон бўлган ҳар бир аскарнинг номи, насл-насаби унинг ота-онаси, қариндош-уруғлари, фарзандларининг қалбида бир умр яшайди.

Бугунги авлодлар учун Иккинчи жаҳон урушида қурбон бўлган юз минглаб юртдошларимизнинг номи ҳам, жасорати ҳам маълум ва ҳеч қачон унутилмайди. Шунинг учун уларнинг номи мана шу майдондаги "Хотира китоби"га зарҳал ҳарфлар билан мангу муҳрланган.

Майдонда "Мангу аланга" ёдгорлиги, Мотамсаро она хайкали қад ростлаган, Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган ўзбекистонлик жангчи-

ларнинг исм-фамилияси битилган "Хотира китоби" ўрнатилган.

Мотамсаро онанинг маҳзун қиёфаси ҳар биримизни хушёрликка қорлайди. Уруш ва қиргинларга йўл қўймасликка, бугунги ёруғ ва дориламон кунларимизнинг қадрига етиб яшашга даъват этади. Хайкал пойига битилган "Сен доимо қалбимдасан, жигарим" сўзлари миллатимизнинг, халқимизнинг қурбон бўлган фарзандларига чексиз эҳтиро-

мини англашиб, қалбларимизда доимо акс-садо бериб туради.

...Хотира майдони набираларини етаклаган нурунийлар, аждодлари хотираси олдида ўзини бурчли деб билган юртдошларимиз, катта ҳаёт оstonасига қадам қўяётган ёшлар, бахтиёр келин-куёвлар билан гавжум.

Оппоқ соқолли отахон "Хотира китоби"га термулади. Нигоҳлари билан ўзига қадрдон исмларни қидиради. Отахон излаганини топди шекли, зарҳал ҳарфларни бармоқлари билан силаб қайта-қайта ўқиди. Сўнг чуқур нафас олди. Унинг нуруний чеҳрасида севинч зоҳир эди.

— Отамнинг урушга отлангани ҳамон кўз олдимда, — дейди Абдунаби бобо Эсонов. — Ушанда ўн ёшларда эдим. Отам онам берган туғунни елкасига олиб остона ҳатларкан, чоғиб бориб қучоқлаб олдим. Отам мени бағрига босганча "Ҳай, катта

ийгит, нега йиғлайсан, мен албатта қайтиб келаман", деганди. Аммо минг афсус... Кўп йиллар эшигимиз бехос очилса, отам келдимкин деган ўй қалбимиздан ўтарди. Бобом, бувим, онам шу умид билан ҳаётдан кўз юмди. Отам аллақачон бу дунёдан ўтиб кетганини англасам-да, ном-нишонсиз кетгани дилимга алам соларди. Бугун отам ҳам шу ёруғ кунларимиз учун жон фидо қилганлар қаторида "Хотира китоби"га киритилганини кўриб, кўзимга ёш олдим.

Хотира майдони халқимиз, айниқса, ёшларимиз онгу шуурида ўтганларни ёд этиш, тириклари қадрлаш, ўзаро меҳр-оқибатли бўлишдек инсоний фазилатларни қарор топтиришга хизмат қилмоқда. Бугунги авлод тарихдан сабоқ чиқариб, миллий ўзликни англаган ҳолда музаффар аждодларнинг ҳеч қимдан кам бўлмаган ворислари эканини унутмай яшайтир.

ЎЗА

Президентимизнинг 2014 йил 13 октябрдаги "1941-1945 йиллардаги уруш ва меҳнат fronti фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ёши улуг инсонларни ижтимоий ҳимоя қилиш, уларнинг турмуш шароитларини янада яхшилашда муҳим дастуриалама бўлмоқда.

Эҳтиром оғушида

Фаргона тумани Водил қишлоғидаги уруш ва меҳнат фахрийлари шифохонаси 50 ўринга мўлжалланган. Бу ерда фахрийлар саломатлигини мустаҳкамлаш учун барча шароит яратилган. Малакали шифокор ва ҳамширалар замонавий тиббий асбоб-ускуналардан фойдаланган ҳолда кўриқ, даволаш ишларини сифатли бажармоқда.

— Бу ерга тез-тез келиб, саломатлигимни тиклаб бораман, — дейди фронт орти фахрийси София Солиева. — Президентимизнинг биз, фахрийларга кўрсатаётган ғамхўрлиги, шифокорларнинг хизматидан миннатдоримиз.

Юртбошимизнинг 2016 йил 18 апрелдаги "Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида"ги Фармони эълон қилинганини эшитиб, беҳад хурсанд бўлдим. Бундай эътибор ва эъзоз кучимизга куч қўшади, руҳимизни янада кўтарари. Бизни ўйлаб ҳурмат-эътибор кўрсатаётган Юртбошимиз барака топсинлар, доимо эл-юрт бахтига саломат бўсинлар.

Юксак эътибордан миннатдоримиз

Бу йил 92 ёшни қарши олдим. Ўтган умримнинг 25 йили мустақиллик даврига тўғри келганидан хурсандман. Қўлларимизни дуога очганда мана шундай дориламон кунларга етаклагани учун шукроналар айтаман, тинч ҳамада фаровон ҳаётимиз бардавом бўлсин, дея ният қиламан. Инсон умрида осойишталикни ўрни қанчалик муҳим эканини мен ўзим ҳаётим мисолида кўрдим. Ниятларингиз, орзу-умидларингиз фақат тинчлик-хотиржамлик ҳукмрон бўлган жойдагина амалга ошаркан. Гоҳида шулар ҳақида ўйлаб, ўтган йилларни хотирлайман. Афсуски, айни йигитлик чоғимиз уруш даврига тўғри келди. Одамларнинг аҳволи оғир, кун кечирини қийин эди. Буни эслашнинг ўзи жуда оғир. Биз ана шу мусибатли кунларни бошимиздан кечирганимиз учун ҳам ёшларга насиҳат қилганда, "Тинчлик, осо-

йишталик қадрига етинлар, мустақилликка муносиб фарзанд бўлинглар", дея уқирамиз. Чунки ҳозирги ёшларимизга ҳар қанча ҳавас қилса арзийди. Улар замонавий мактаб, коллеж ва институтларда билим олишяпти. Касб-хунар ўрганишяпти. Буларнинг барчаси, тинчлик, осойишталик туфайли. Гарчи ёшлигимиз қийинчиликда ўтган бўлса-да, кексайганимизда роҳат-фароғат кўряпмиз. Қаерга бормайлик, иззат-ҳурматимиз жойида.

Давлатимиз томонидан олиб борилаётган ислохотларнинг ҳар бирини биз, нуруний отахонларга юксак эътибор кўрсатилиши диққатга сазовор. Бундай эътибор ва ғамхўрлик учун Президентимиздан жуда ҳам миннатдоримиз.

Абдухамид ота Солиев,
Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси, Марғилон шаҳри

Эъзоздан нурафшон диллар

Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан Республика Маънавият тарғибот маркази томонидан "Қадрият, эътибор ва эъзоз" деб номланган маънавий-маърифий тадбирлар ўтказилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Тошкент олий ҳарбий-техника билан юртида ташкил этилган тадбирда ёзувчи ва шоирлар, актёрлар, маънавият тарғиботчилари, талабалар иштирок этиди.

Билим юрти бошлиғи Х.Маматов ва бошқалар Президентимиз Исломо Каримов раҳнамолигида аждодларимиз хотираси улуғланиб, эзгу ишлари давом этирилаётганини таъкидлади.

Иккинчи жаҳон урушида жасорат кўрсатган, халқимизнинг тинчлиги ва озодлиги учун курашган инсонларга алоҳида ҳурмат-эътибор кўрсатилмоқда. Президентимизнинг 2016 йил 18 апрелдаги

"Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида"ги Фармонига мувофиқ улар ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватланмоқда.

Тадбирда кексаларни эъзозлаш халқимизнинг эзгу қадрияти экани, юртдошларимиз Иккинчи жаҳон урушидаги Галабага катта ҳисса қўшгани таъкидланди. Ёшларга бобо-момоларимизнинг урушда ва фронт ортида кўрсатган матонати, бугунги дориламон кунларга эришишда тинчлик ва осойишталикнинг аҳамияти тарихий мисоллар асосида тушунтириб берилди.

Худди шундай тадбир В.Успенский номидаги республика ихтисослаштирилган

музыка академик лицейида ҳам ўтказилди. Унга ёндош маҳаллаларда истиқомат қилаётган нуруний отахон ва онахонлар, педагоглар, ўқувчи-ёшлар тақдир этилди.

— Боболаримизнинг жасорати, матонати, фидокорона меҳнати туфайли биз бугун ёруғ, тинч ва осойишта, бахтли ҳаёт кечирмоқдамиз, — дейди академик лицейнинг 9-синф ўқувчиси Шамшод Исаев. — Бугунги тадбирда "Шодийна", "Гул фасли" сингари мумтоз куй-қўшиқларни ижро этиб, уларнинг кўнглини кўтарганимиздан хурсандимиз. Аждодларимизга муносиб фарзанд бўлиш, тинч ва фаровон кунларимизнинг қадрига етиш — бизнинг бурчимиз.

Тадбирда ўзбек ва жаҳон композиторларининг асарларидан намуналар янгради.

ЎЗА

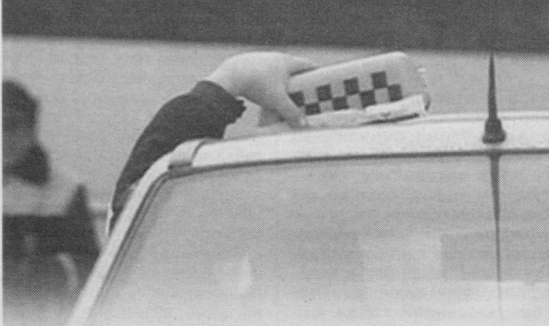
Ёшлар билан учрашув

Бухоро шаҳридаги Боло ҳовуз мажмуасида Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Аҳмад ота Мўҳинов билан учрашув ўтказилди.

Шаҳарнинг Мухтор Ашрафий номидаги маҳалласида истиқомат қилаётган 97 ёшли отахон ўқувчи-ёшларга Иккинчи жаҳон уруши билан боғлиқ воқеалар, қуролдош дўстларининг жангоҳда кўрсатган жасорати ҳақида сўзлаб берди. Оғир, синовли йиллар хотираларини сўзлаш асносида юртимизда ҳукм сураётган тинчлик-осойишталикни асраб-авайлаш, унинг қадрига етиш зарурлигини таъкидлади. Отахоннинг ҳикояларидан шаҳарга таширф буюрган хорижлик сайёҳлар ҳам баҳраманд бўлди.

Йўловчи ташиш тартиби — сифатли хизмат кўрсатишда муҳим вазифа

Ҳаётимизни автотранспорт воситаларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Автомобиллар узоғимизни яқин, оғиримизни енгил қиладиган асосий воситалардан биридир. Улар сонининг кўпайиб бориши, ўз навбатида, йўловчилар учун зарур шарт-шароитлар яратиш, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш юзасидан зарур тадбирларни амалга оширишни тақозо этмоқда.

Юртимизда транспорт хизматлари янада яхшилаш ва соҳада рақобат муҳитини шакллантириш борасида олиб борилаётган ислохотлар туфайли бугунги кунда аҳолига транспорт хизмати кўрсатишда қатор қулайликлар яратилмоқда. Шунингдек, бозор муносабатлари ривожланиб боргани сайин йўловчи ташишни замон талабларига мос йўлга қўйиш, йўловчилар учун қулай шарт-шароитлар яратиш муҳим заруратга айланмоқда.

Автотранспорт фаолиятида фуқаролар хавфсизлиги ва уларга хизмат кўрсатиш сифатини ошириш мақсадида Са-

марқанд вилоят прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикасининг "Шаҳар йўловчилар транспорти тўғрисида"ги Қонуни ҳамда бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар ижроси юзасидан назорат тадбирлари тизимли ва босқичма-босқич ўтказиб келинмоқда.

Биринчи босқичда прокуратура ташаббуси билан тегишли идора ва корхоналар ҳамкорлигида ҳайдовчиларнинг ҳуқуқий онги ва хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга эътибор қаратилди. Шу мақсадда "Йўловчи ва юк ташиш хизматларини кўрсатувчи корхоналар учун", "Йўловчи ва юк ташиш билан шуғулланувчи ҳайдовчилар учун" деб

номланган қўлланмалар, такси ва автобус ҳайдовчилари учун махсус кийим намуналари тайёрланди. Транспорт корхоналари ва хусусий ширкатлар раҳбарлари иштирокида ўқув-амалий семинар машғулоти ташкил этилди.

Иккинчи босқичда ҳайдовчиларнинг ижтимоий муҳофазаси, транспорт воситалари соғлиги, йўл ҳаракати ва соғлиқ қоидаларига риоя этилишини таъминлаш мақсадида намуна тарихида Самарқанд шаҳридаги "Афросотранс" МЧЖ биноси ва устaxonалари замонавий талаблар асосида таъмирланди. Транспорт корхоналарида ҳаракат қоидалари ҳақидаги баннерлар ўрнатилиб, тиббий хизмат, меҳнатни муҳофаза қилиш, автомашиналарга техник хизмат кўрсатиш хоналари ташкил этилди.

Учинчи босқичда транспорт хизмати кўрсатишда хавфсизлик, қонунга зид равишда йўловчи ва юк ташиш ҳолатларини бартараф этиш юзасидан зарурий тадбирлар ўтказилди. Вилоят прокуратураси, ИИБ йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси, ДСБ ҳамда "Ўзавтодарётранс" агентлиги вилоят бўлими ҳамкорлигида виллоятдаги 142 та транспорт хизмати кўрсатувчи корхона раҳбарлари ҳамда ҳайдовчилари иштирокида семинарлар ўтказилди.

Ўтказилган тадбирларда прокуратура ходимлари автотранспортда содир этилган жиноятлар, шу жумладан, ҳай-

довчиларнинг бефарқлиги оқибатида келиб чиқувчи жиноятлар, бунинг учун қонунда белгиланган жавобгарлик ҳақида маълумот беришди. ИИБ ЙХХБ ходимлари эса ҳайдовчилар томонидан содир этилган ҳуқуқбузарликлар, шубҳали ҳолатлар юзасидан ички ишлар идораларига тезкорлик билан алоқага чиқиш имкониятларини тушунириб ўтишди. Шунингдек, "Ўзавтодарётранс" агентлиги ходимлари автомашиналарни техник жиҳатдан соз сақлаш, белгиланган маршрут ва иш вақтига қатъий риоя қилиш масалаларига эътибор қаратишди. Иштирокчиларга ушбу мавзуларда тайёрланган ҳужжатли фильм намойиш этилди.

Шунингдек, вилоят прокуратураси, ҳокимлиги, ИИБ ЙХХБ, ДСБ ҳамда "Ўзавтодарётранс" агентлиги вилоят бўлими ходимлари иштирокида йиғилиш ўтказилди. Унда 20 та ишчи гуруҳлар ташкил этилиб, улар томонидан йўловчи ташиш билан шуғулланаётган ҳайдовчиларнинг йўл ҳаракати қоидалари, тўлов интизоми ва хавфсизлик меъёрларига риоя этиши юзасидан текширувлар ўтказилди. Ўтказилган рейдлар давомида 251 та ҳуқуқбузарлик ҳолатлари, шу жумладан, лицензия олмасдан, йўл варақасисиз йўловчи ташиш ҳолатлари аниқланди. Айбдор шахсларга нисбатан маъмурий баённомалар тузилиб, судларга юборилди. Лицензия ол-

Исмоил НУРИДДИНОВ,
Самарқанд вилоят
прокуратураси бўлим прокурори

масдан такроран йўловчи ташиш билан шуғулланаётган 27 нафар шахсга нисбатан жиноят ишлари қўзғатилди.

Лицензия олмасдан ноқонуний фаолият юритиб келган ҳайдовчиларга йўловчи ташиш фаолияти билан шуғулланувчи корхоналарга аъзо бўлишларида ҳуқуқий ёрдам кўрсатилиб, транспорт корхоналарига қўшимча 186 та автомашиналар учун лицензиялар берилди ва 300 нафарга яқин фуқаронинг бандлиги таъминланди.

Прокуратура ташаббуси билан бу борадаги тадбирлар йўлга қўйилган даврдан бугунги кунга қадар транспорт хизмати кўрсатувчи ҳайдовчиларнинг ҳуқуқбузарлиги ҳолатлари камайган. Жорий йилнинг биринчи чорагида транспорт хизмати кўрсатувчи ҳайдовчилар томонидан содир этилган ҳуқуқбузарликлар ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 916 тага камайган.

Йўловчи ташиш транспортнинг асосий вазифаси — йўловчиларни белгиланган вақтда ўз манзилига хавфсиз етказиш орқали аҳолига сифатли хизмат кўрсатиш, транспорт воситаларининг йўналишлар бўйича аниқ ҳаракатини таъминлашдан иборатдир. Бу йўлда эса барча сайёҳ-ҳаракатимизни аямай-

Она ва бола соғлом бўлса, миллат баркамол бўлади

Ҳар бир даврнинг ўзига хос жиҳатлари бўлади. Биз яшаётган XXI аср жамият тараққиёт этган, тўқинликка, мўл-кўлчиликка эришган даврлар. Шу билан бирга, сайёраимизнинг айрим ҳудудларида қонли тўқнашувлар юз бераётди, юз минглаб аҳоли тинчлик-омонлик истаб бошқа юртларга кўчиб ўтмоқда.

Олис-яқин хорижий мамлакатларда юз бераётган воқеаларга теранроқ назар ташласак, юртимизда ҳукм сураётган тинчлик, осойишталик учун минг бора шукр қилсак арзийди. Тинч юрдаги на ота-оналарнинг кўнгли хотиржам бўлади. Фарзандлар соғлом ва баркамол бўлиб воёга етади. Яратувчанлик, бунёдкорлик ишларига кенг йўл очилади.

Буни юртимизнинг гўзал гўшаларидан бири бўлган Тўртқўл тумани мисолида ҳам кўриш мумкин.

Туман аҳолисининг 9694 нафарини 60 ёшдан ошган кексалар, 34 560 нафарини 30 ёшга бўлган ёшлар ва 97100 нафарини хотин-қизлар ташкил этади. Туманда тадбиркорлик ва ишбилармонликка кенг йўл очиб берилган. Бугунги кунда 356 нафар аёл-қиз тадбиркорлик соҳасида самарали меҳнат қилмоқда.

Президентимиз Исмоил Каримов 2016 йилни "Соғлом она ва бола йили" деб эълон қилар экан, барчага зот учун азиз ва муҳтарам зот бўлиши оналарнинг соғлигини сақлаш ва мустаҳкамлаш, жондан азиз дилбандларимиз бўлмиш фарзандларимизни соғлом ва баркамол этиб воёга етказиш мамлакатимиз келажаги учун улкан аҳамиятга эга эканли-

гини ҳар томонлама чуқур асослаб берди.

Ҳақиқатдан ҳам она ва боланинг соғлиги миллат баркамоллигининг рамзидир. Шу жиҳатдан бу иккисини эъзозлаш, ёмон кўзлардан асраш, улар учун ҳамма шароитларни яратиб қўйиш неча асрлардан буён бизда миллий қадриятларимиз даражасига кўтарилган. Айниқса, эркакларга хос бўлган оғир ишларни аёл-қизлар зиммасига оқламаслик, эркаги йўқ хонадонларга бегоналарнинг қадам босмаслиги, мактаб ёшига етмаган болаларга иззат билан муносабатда бўлиш халқимизнинг энг гўзал қазилатларидандир. Бу фазилатлар авлоддан-авлодга ўтиб урф-одат тусини олган.

"Соғлом она ва бола йили" Давлат дастурининг мақсад ва вазифаларини, мазмун-моҳиятини аҳоли ва ёшлар ўртасида кенг тарғиб қилиш мақсадида туман ҳокимлигида ХТМФМТ ва ТЭБ Мутахассислари, "Қамолот" ЕИҲ туман Кенгаши, Тиббиёт бирлашмаси, "Маҳалла" хайрия жамоат фонди, манфатдор ташкилот, идоралар билан биргаликда "Болаларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтиришнинг долзарб масалалари", "Сизнинг саломатлигингиз ўз қўлингизда" мавзуларида учрашувлар ўтказилди.

Шу кунларда Давлат дастури ижро-

сини таъминлаш бўйича туманда кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Масалан, йил давомида туманимиз овулларида 7667 километрдан орტიқ сув таъминоти тармоқларини ишга тушириш ишлари олиб борилаёпти. Бу тадбирлар аҳолининг сув таъминотини яхшилашга хизмат қилади. Бундан ташқари, узоқ ва чекка қишлоқларда яшовчи аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш мақсадида тиббиёт соҳасининг етакчи мутахассислари иштирокида "Соғломлаштириш ҳафталиги" ўтказилиб, 6 та ҚВПда аҳоли чуқурлаштирилган тиббий кўриқдан ўтказилди. Шунингдек, "Ёнбошқалъа" овул фуқаролар йиғини аҳолисига хизмат кўрсатадиган қишлоқ врачлик пунктига халқаро "Экосан" хайрия жамоат фонди Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудий ташкилоти томонидан қуёш фотозлектростанцияси ёрдамида хизмат кўрсатиш ишлари олиб борилмоқда.

Аёлларда кўкрак бези ўсма касалликларининг олдини олиш мақсадида Республика онкология диспансери кўмагида тиббий текширувлар ўтказилаёпти. Болаларни чуқурлаштирилган тиббий кўриқ билан тўлиқ қамраб олиш натижасида аниқланган хасталикларни даволаш чоралари кўрилмоқда.

Кам таъминланган ва кўп болали 60 та оилага "Наврўз" умумхалқ байрами арафасида эсдалик совғалари, озиқ-овқат маҳсулотлари топширилди. "Қизил ярим ой жамияти" туман бўлими томонидан кам таъминланган ва кўп болали оилаларга моддий

Полат ХАЛМУРАТОВ,
Тўртқўл туман прокурорининг ўринбосари

ёрдам берилди. Туман ҳокимлиги, "Нуроний" жамғармаси, "Маҳалла" хайрия жамоат фонди, хотин-қизлар кўмитаси, "Қамолот" ЕИҲ туман кенгаши, ўрта махсус касб-хунар таълими муассасалари, ХТМФМТ ва ТЭБнинг режаларига асосан "Икки авлод учрашуви" тадбирлари ташкил этилди. Айниқса, "Тошкент" МФЙ ҳудудида жойлашган 22-сонли умумтаълим мактабида 30 йилдан орტიқ ишлаган, ўз меҳнати ва жамиятга эришган обрўси билан намуна бўлган Д.Сейтнязова, Қ.Юнусова, Я.Ишмуратовалар оилалари, турмуш тарзи ва ҳаётий тажрибасини оммалаштиришга бағишланган "Эхтиром" тадбири жамоатчиликда чуқур таассурот қолдирди.

Бугунги кунда юртимизда хотин-қизлар ва болаларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, орзу-умидларини рўёбга чиқариш учун уларга имтиёз ва энгилликлар бериш борасида кўпбаҳон қонун ҳужжатлари қабул қилинган, Давлат дастурларининг амалга оширилаётгани ушбу аъёнлар давом этаётганидан далолат беради.

Ишончимиз комил, бу каби сайёҳ-ҳаракатлар "Соғлом она ва бола йили"да оналарни улғуллаш, болаларни Ватан қорига ярайдиган мард ўғил-қизлар этиб тарбиялаш борасидаги эзгу ишларимиз қўлими янада кенгайишига хизмат қилади.

Тадбиркорга мадад бўлиш бош вазифамиздир

[Давоми. Бошланғичи 1-бетда]

Мисол учун, Косонсой тумани ҳокимлиги ҳузуридаги "ягона дарча" маркази директори К.Мираҳмедов Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 20 августдаги "Тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш учун рўйхатдан ўтказиш тартиблари тизимини тубдан такомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори талабларига зид равишда фуқаро Ф.Муллабеванинг 2016 йил 5 февралдаги "Бадахшон зилоли" хусусий корхонасини қайта давлат рўйхатидан ўтказиш ҳақидаги мурожаати бўйича Низомда кўрсатилган ҳужжатлардан ташқари, уларга қўшимча равишда туман ҳокими қарори, марҳум Р.Пўлатовнинг ўлими ҳақидаги гувоҳнома ҳамда мулк тўғрисидаги гувоҳнома ортиқча талаб қилиб олган. Шунингдек, "SHOKIRBEK ULTON KOSONI" фермер хўжалиги раҳбари А.Боқиевдан туман ҳокимининг турли муддатларда қабул қилинган 3 та қарорини ортиқча талаб этган.

Бундан ташқари, марказ томонидан 2 нафар тадбиркорлик субъектининг давлат рўйхатидан ўтказиш ҳақидаги ҳамда 3 нафар фуқаронинг яқка тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтказиш ҳақидаги арзлари текшириш кунига қадар рўйхатга олинмаган. Масалан, яқка тартибдаги тадбиркор сифатида давлат рўйхатидан ўтказишни сўраб мурожаат этган фуқаро Н.Юсуфжонов ва Н.Мамажоновнинг арзларига юқоридаги каби муносабатда бўлинган, яъни рўйхатга олинмаган ва ҳал этилмаган. Мазкур ҳолатлар юзасидан марказ директори К.Мираҳмедов маъмурий жавобгарликка тортилди.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан давлат бошқаруви ва назорат идораларида тадбиркорлик субъектлари мурожаатларининг ҳал

этилиши қонунийлиги ўрганилганида, мазкур йўналишда ҳам бир қатор қонун бузилиши ҳолатлари йўл қўйилгани маълум бўлди. Ҳатто улардан ортиқча пул маблағи талаб қилиш ҳолатлари ҳам мавжудки, буни қандай изоҳлашни ҳам билмайсан киши. Жумладан, Мингбулоқ тумани ҳокимлиги ҳузуридаги "ягона дарча" маркази директори К.Турдалиев 2 нафар тадбиркорлик субъектининг рўйхатдан ўтказиш ҳақидаги аризасини рўйхатга олмаган. Боз устига, 28 та фермер хўжалиги раҳбарларининг 2016 йил декабрь ойидаги Ер майдонларини туман ҳокимлиги захирасига қайтариш ҳақида ёзган аризаларини белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказиб, тегишлилигига кўра туман ҳокимлигига юбориш чораларини кўрмай, бир ой мобайнида хизмат хонасида сақлаб келган. Текшириш якунига кўра, К.Турдалиевга нисбатан маъмурий жавобгарлик масаласи ҳал этилди.

Мазкур жараёнда ҳокимликлар, давлат бошқарув ва назорат-тенкширув органларининг тадбиркорлик субъектлари фаолиятига дахлдор қарорлари, фармойишлари ва бошқа ҳужжатлари қабул қилиниши билан боғлиқ 214 та қонун бузилиши ҳолатларига йўл қўйилгани аниқланиб, уларни бартараф этиш бўйича тегишли чоралар кўрилди. Жумладан, 2015 йил 24 декабрда Поп туманидаги "Жахонгир олимп спорт" МЧЖга туман ҳокими қарори билан "Болалар оромгоҳи" қуриш учун Ер майдони ажратилган ва икки йил муддатда қурилиш ишларини якунлаш вазифаси белгиланиб, Ер кодексининг 36-моддаси, 1-қисми 10-банди талабларига зид равишда ортиқча мажбурият юкланишига йўл қўйилган.

Мазкур ҳолат юзасидан туман прокуратураси томонидан туман ҳокимининг 2015 йил 24 декабрдаги 1991-сонли қарорини қонунга мувофиқ-

лаштириш юзасидан протест келтирилди.

Афсуски, бу каби қонун бузилиши ҳолатларига ҳамон йўл қўйилмоқда. Жумладан, Косонсой туманидаги "Гўзал район диёри" МЧЖ раҳбари И.Ҳамзаев солиққа оид ҳуқуқбузарликдаги айбини тан олгани ва жаримани ихтиёрий равишда тўлаш ёки рад этганлиги ҳақида ёзма билдириш тақдим этмаган бўлса-да, туман Давлат солиқ инспекцияси бошлиғининг 2016 йил 8 январдаги қарори билан унга нисбатан Солиқ кодексининг 119-моддаси 1-қисмига асосан энг кам ойлик иш ҳақининг 30 баробари миқдорда молиявий жарима қўлланилган. Ваҳоланки, Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг 112-моддасида: "Юридик шахслар ва яқка тартибдаги тадбиркорларга — солиқ тўловчиларга молиявий санкциялар суд тартибидеда қўлланилади, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш муддати ўтказиб юборилгани учун пеня ҳисоблаш, шунингдек солиқ тўловчи содир этилган ҳуқуқбузарликдаги айбини тан олган ва жаримани ихтиёрий равишда тўлаган ҳоллар бундан мустасно", деб алоҳида белгиланган бўлган. Шунга кўра, туман прокуратураси томонидан туман ДСининг юқоридаги қарорини бекор қилиш ҳақида протест келтирилган.

Қайд этиш жоизки, вилоятда давлат рўйхатидан ўтиб, ўз фаолиятини тўхтатган хўжалик юритувчи субъектларнинг тақдирини ҳам беэътибор қолдириш йўқ. Вилоят прокуратураси томонидан мазкур корхоналарнинг фаолияти таҳлил этилиб, уларнинг тўхтаб қолиши сабаблари ўрганилди. Натижада ушбу тадбиркорларнинг фаолиятини тиклашга қаратилган чоратадбирлар ҳамда бевосита прокура-

Баҳодир УМАРОВ,
Наманган вилоят прокурори

тура органларининг кўмаги билан 44 та корхонанинг (шундан 33 таси ишлаб чиқарувчи корхона) фаолияти тикланди. Уларда 56 та янги иш ўрни яратилди.

Қишлоқ жойларида тадбиркорлик субъектларини ташкил этиш ва уларда янги иш ўринлари яратиш ҳам доимий диққат марказимизда бўлиб келмоқда. Мазкур йўналишдаги топирик ижросини таъминлаш мақсадида жорий йилнинг ўтган даври мобайнида туман-шаҳар прокуратуралари ташаббуси билан жойларда 76 та тадбиркорлик субъектлари ташкил этилиб, уларда 122 та янги иш ўрни яратилди.

Назорат тадбирларида аниқланган қонун бузилиши ҳолатларини бартараф этиш мақсадида жойларга 6 та тақдимнома киритилди. Ноқонуний қарорларга нисбатан эса протестлар келтирилди. Бундай ҳолатларга йўл қўйган мансабдор шахслар интизомий жавобгарликка тортилди. Шунингдек, 8 нафар тадбиркорнинг 10,5 миллион сўм ҳақлари ундириб берилди. 16 нафарига бошқа масалаларда амалий ёрдам кўрсатилди.

Бундан ташқари, ҳар бир шаҳар-туман прокурорлари, маҳаллий ҳокимликлар ва тегишли идоралар билан ҳамкорликда ҳар ойда икки марта тадбиркорлик субъектлари билан учрашувлар ташкил этмоқда. Ушбу тадбирларда тадбиркорлар томонидан ўртага ташланган муаммолар ҳал этилмоқда.

Мавжуд тўсиқлар бартараф этилмоқда

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда иқтисодиётни либераллаштириш, бошқарувнинг бозор тамойиллари ва механизмларини жорий этиш, қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантириш борасида тизимли ишлар амалга оширилиб, мустаҳкам ҳуқуқий база яратилди. Барқарор иқтисодий ўсиш ва юртимизнинг келажак истиқболи, аҳолининг ҳаёт сарфаси кўп жиҳатдан хусусий мулк ва хусусий тадбиркорлик йўлидан барча гов ва тўсиқларни бартараф қилишга қаратилган устувор вазифанинг қандай ҳал этилишига боғлиқ.

Бухоро вилоят прокуратураси органлари томонидан бу масалаларга устувор аҳамият берилиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 15 майдаги "Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ижроси юзасидан назорат тадбирлари олиб борилмоқда.

Жорий йилнинг ўтган даврида тадбиркорлик субъектлари билан ташкил этилган учрашувлар самарали бўлди. Хусусан, Ромитан туманидаги "Ромитан" қишлоқ фуқаролар йиғинида вилоят прокуратураси, адлия, солиқ, божхона, архитектура-қурилиш, марказий банк, меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш бошқармалари, савдо-саноат палата-

си ҳамда бошқа мутасадди идоралар раҳбарлари билан ҳамкорликда тадбиркорлик субъектлари билан учрашувлар ўтказилиб, уларни қизиқтирган саволларга жавоб берилди. Шунингдек, уларнинг фаолиятига тўсиқ бўлаётган айрим муаммолар жойининг ўзиде ҳал этилди.

Прокуратура органларида ташкил қилинган ишонч телефонлари орқали қилинаётган мурожаатлар қонун доирасида ҳал этилмоқда. Чунончи, келиб тушган мурожаатлардан 12 таси тадбиркорлик субъектларидан бўлиб, 3 таси қаноатлантирилди, 9 тасига тушунтириш берилди. Жумладан, вилоят прокуратураси аралашуви билан яқка тартибдаги тадбиркор У.Турсуновга ТИФ "Миллийбанк"нинг Қорақул филиалидан тўлов терминали ҳамда тадбиркор У.Тоҳировга АТБ "Микрокредитбанк" Когон филиалидан

чорва моллари сотиб олиш учун 11 млн. 800 минг сўм миқдорда кредит маблағлари олиб берилиши таъминланди.

Фаолиятини тўхтатган тадбиркорлик субъектларига амалий ёрдам кўрсатиш масаласига ҳам доимий эътибор қаратилган.

Шаҳар ва туманлардаги фаолият кўрсатмаётган хўжалик юритувчи субъектлар ва уларнинг вакиллари билан учрашувлар ўтказиш бўйича вилоят ишчи гуруҳи иш олиб бораётти. Хусусан, жойларда фаолиятини тўхтатган тадбиркорлик субъектларининг ҳар бири билан яқка тартибда суҳбат ўтказилиб, ишнинг тўхтатиб қўйиш сабаблари ўрганилиб, уларга амалий ёрдам кўрсатилди, фаолиятини тиклаш чоралари кўрилди. Жумладан, 2016 йил март ҳолатига кўра, уларнинг сони 1660 тага камайишига эришилди. Ҳозирги кунда фаолият кўрсатмаётган

тадбиркорлик субъектларининг ишини тиклаш бўйича белгиланган режа асосида иш олиб борилмоқда.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан жойлардаги ижро ҳокимияти ва назорат органларининг тадбиркорлик субъектлари фаолияти билан боғлиқ ҳуқуқий ҳужжатлари ўрганилиб, ноқонуний қарорларга протест келтириш йўли билан тадбиркорларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланиши таъминланмоқда. Чунончи, Олот туман ДСИ бошлиғи Ф.Комилонинг қарори билан "Достон транс сервис" хусусий корхонаси раҳбари Д.Юсупов ва "Олот Фаррух савоати" хусусий корхонаси раҳбари С.Жумаев қонунга зид равишда маъмурий жаримага тортилган. Ушбу қарорлар протест келтириш йўли билан бекор қилиниб, қонун талабларига мувофиқлаштирилди.

Бундан ташқари, олиб қилинган назорат тадбирлари давомида назорат қилувчи органлар ва ҳокимликлар томонидан тадбиркорларнинг мурожаатларини кўриб чиқишда жиддий қонун бузилиши ҳолатларига йўл қўйлаётганлиги ҳам қузатилмади.

Жумладан, Қоровулбозор туман ҳокимлиги ҳузуридаги

Ўқтам ЗИЁДУЛЛАЕВ,
Бухоро вилоят прокуратураси
бўлим катта прокурори

"бир дарча" маркази раҳбари Ф.Ҳасанов яқка тартибдаги тадбиркор Ш.Нигматовнинг мурожаатига жавоб хати юбормаганлиги аниқланиб, интизомий жавобгарлик масаласи ҳал қилинди.

Шунингдек, Ромитан туманидаги "Садуллобод" фермер хўжалиги раҳбари А.Идиёвнинг фермер хўжалигига ажратилган Ер майдонининг бир қисмини туман ҳокимлиги захира Ер ҳисобига қайтариш тўғрисидаги аризаси юзасидан қарор қабул қилинган бўлса-да, бу ҳақда муаллифга маълум қилинмаган. Тумандаги "Рус-там Ихтиёрбек омад", "Қобилобод", "Ҳамрообод", "Аскаробод" фермер хўжалиқларининг раҳбарлари ҳам мурожаатлари натижасидан бебаҳар қолишган. Ромитан туман прокурори томонидан аниқланган қонун бузилиши, унинг келиб чиқиш сабабларини бартараф қилиш тўғрисида туман ҳокими номига тақдимнома киритилди ва туман ҳокимининг биринчи ўринбосари О.Раҳмоновнинг интизомий жавобгарлик масаласи ҳал қилинди.

Орамизда шундай одамлар борки, мансаб курсисига ўтиргач, хизмат вазифасининг асосий шартларини унутиб қўяди. Ўзи бошлиқ бўлган жамоа ишини яхшилаш ҳақида қайғуришдан кўра, молдйи манфаат кўриш тўғрисида бош қотириб, иш кўнунинг асосий қисмини ана шу мақсадга сарфлайди.

Филиалдаги кўзбўямачиликлар

Бунга "Ўзбектелеком" акционерлик компаниясининг "Бино сервис" филиали директори Дилшод Мансуровни (исм-фамилиялар ўзгартirilган) мисол қилиб келтириш мумкин. У мансабдор шахс бўлгани ҳолда, мансаб мавқеини суистеъмол қилиб, компаниянинг маблағларини талон-торож қилган экан. Аслида ушбу шахс раҳбарлик қилаётган филиалнинг зиммасига "Ўзбектелеком" АКга қарашли бешта бинони соз ҳолатда сақлаш юклатилган эди. Дастлаб у пойтахтимиздаги Амир Темура кўчасида жойлашган, компанияга тегишли бўлган бинодаги иситиш батареяларини алмаштириш орқали ноқонуний даромад олишни мақсад қилади. Д. Мансуров ушбу ишларни гўёки ҳужжатларда бажарилган қилиб кўрсатади ва иш ҳақи учун 9 млн. 117 минг сўм пулни компанияга ҳеч қандай алоқаси бўлмаган фуқаро Б. Тошқуловнинг номига пластик карточка очиб ўтказиб, ўз манфаатлари йўлида сарфлаб юборади. Д. Мансуровга мўймул пул ёқиб қолган, шекилли, у бу ишнинг яна давом эттиради. Энди ҳужжатларда бинонинг олд қисмини ҳамда хоналарнинг жорий таъмирланган қилиб кўрсатиб, яна уч нафар фуқаронинг номига пластик кар-

Ахмад ИСАЕВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Тошкент шаҳар бошқармаси бўлим
катта инспектори

точка очади ва 38 млн. 101 минг сўм пуллари тушириб олади.

Шунингдек, бу шахс яна бир МЧЖ раҳбари Умирбек Йўлчиев билан 47 млн. 199 минг сўмлик шартномани тўзди. Бунга асосан У.Йўлчиев филиал қарамоғидаги биноларда таъмирлаш ишларини амалга ошириши керак эди. Бироқ бу кимса олдиндан Д. Мансуров билан жиний тил бириктирилганлиги унинг амалга оширган ишлари текширувдан ўтказилгандан сўнг маълум бўлди. Бу жараёнда бу икки раҳбар аслида бажарилган ишларни 5 млн. 369 минг сўмга кўпайтириб ҳисобот тайёрлаган экан.

Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади, деб бежиз айтишмайди. Хисоботларда "бажарилган", дея кўрсатилган ишлар текширувлар давомида аслида амалга оширилмаганлиги фош этилди.

Мазкур ишни кўриб чиққан жиноят ишлари бўйича Чилонзор туман суди Д. Мансуров ҳамда У.Йўлчиевга нисбатан тегишли жазо тайинлаб, ҳукм чикарди.

Олтин шайдолари

Шўҳрат ЗОКИРОВ
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Қашқадарё вилоят
бошқармаси бўлим бошлиғи

Белгиланган тартибни бузиб валюта қимматликларини олиш ёки ўтказиш, валюта захираларига катта миқдорда зиён етказиш, қимматбаҳо металлнинг ноқонуний савдосини амалга ошириш қонунларимизда тақиқланган фаолият тури ҳисобланади.

Хусусан, СВОЖЖДЛҚК департаментининг Қашқадарё вилоят бошқармаси ходимлари томонидан ўтказилган тезкор тадбирда тиллафурушларнинг жиний қилмишига чек қўйилди. Фуқаролар Ф.Алиев ва Т.Зокировларнинг (исм-фамилиялар ўзгартirilган) департаментнинг Қашқадарё вилоят бошқармасига йўллаган ёзма мурожаати бўйича ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан ўтказилган тезкор тадбир жараёнида М.Мамадалиев ва Р.Тойировларнинг қилмиши фош бўлди. Улар фуқароларга тамғали 10 рубль қийматдаги жами 30 донна сариқ металл тангаларни 15 минг АҚШ долларига сотаётганда ушланиб, тангалар ашёвий далил сифатида олинди.

Мазкур ҳолат юзасидан М.Мамадалиев ва Р.Тойировларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзга тилиб, суд томонидан олдиндан қонуний жазо тайинланди.

Ноқонуний даромад татимади

Республика Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган тартибга кўра, биржа савдоларида харид қилинган, дон маҳсулотлари ва ёғ-мой корхоналаридан олиб чиқилган омухта ем, шрот ва шелуха маҳсулоти шохобчалар орқали маҳаллий истеъмочиларга — фермер хўжаликлари ва аҳолига харид нархига 20 фоиздан ошмаган устама ҳақ белгилашни сотилиши лозим.

Фаргона Давлат солиқ бошқармаси ходимлари томонидан Қўштепа туманидаги "Омухта ем бирлашмаси" МЧЖга қарашли омухта ем савдо шохобчаларида ўтказилган қисқа муддатли текширишда, назорат-харид тадбирларида чорва озуқаси маҳсулотлари аҳолига қиммат нархларда сотилаётгани аниқланди. Шохобчалар мудири тушунтириш хатларида бунга чорва озуқа маҳсулотларини қиммат нархда олаётганларини сабаб қилиб кўрсатишди. Ушбу ҳолат бўйича ҳужжатли тафтишда МЧЖ томонидан шохобчаларга озуқа маҳсулотлари асоссиз устамалар қўйилиб тарқатилгани аён бўлди. МЧЖ бошлиғи Каримберди Фозиловнинг бошқа фойдаланувчи қилмишлари ҳам фош этилиб, жиноят иши кўзга тилиди.

Қирк тўрт ёшга кирган К.Фозилов 2010 йилнинг февраль ойидан МЧЖда таъминотчи, 2014 йил апрель ойидан бошлиқ вазифасида ишлаган. Бундан ташқари, "Тошлоқ омухта ем бирлашмаси" МЧЖ низоми фондининг 40 фоизига эга бўлгани ҳолда қамият фаолиятини норасмий равишда бошқарган. Биржада сотиб олинган омухта ем маҳсулотларини "Фаргона ёғ-мой" ва "Қўқон ёғ-мой" корхоналаридан олиб чиқиб, Қўштепа туманидаги "Омухта ем бирлашмаси" МЧЖга қарашли савдо шохобчаларига тарқатган. Шунингдек, норасмий бошқарган "Тошлоқ омухта ем бирлашмаси"га қарашли дўконларни ҳам таъминлаб турган.

К.Фозилов корхоналардан олиб чиқилган шрот ва шелухани савдо шохобчаларига белгиланган йигирма фоиз устама ўрнига икки-уч баробар қиммат нархда тарқатган. 2012 йил январь-февраль ойда ҳар бир килограммининг нархи 383 сўм бўлган шротни 800 сўмдан, 157 сўм бўлган шелухани 500 сўмдан нарх қўйиб шохобчаларга тарқатиб берган. Ок-

Сардор СИДИКОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Фаргона вилоят
бошқармаси катта инспектори

тябрь -декабрь ойларида ҳам дўкон мудирилари 500 сўм ва 800 сўмдан, икки-уч баробар қиммат нархда етказиб берилган шелуха ва шротни аҳолига 530-835 сўмдан нархда сотишган. К.Фозиловнинг "устама нархи" йилдан-йилга ошиб борган. 2015 йилнинг тўрт ойи мобайнида ҳужжатларда нархи 682 сўм ва 322,6 сўм бўлган шрот ва шелухани таъминотчидан 1200 сўм ва 750 сўм нархда қабул қилиб олган шохобчаларнинг мудирилари аҳолига 1300 сўм ва 800 сўм нархда сотишган.

К.Фозилов жиний шериклари билан (жиний ишининг уларига нисбатан қисми алоҳида иш юритишга ажратилган) уч ярим йил мобайнида биржа савдосида харид қилинган шрот ва шелуха маҳсулотларини Қўштепа "Омухта ем бирлашмаси" ва "Тошлоқ омухта ем бирлашмаси" МЧЖларнинг савдо шохобчаларига белгиланган харид нархларига нисбатан икки ярим-уч баробар қиммат нархларда тарқатиб бериб, жами 6 миллиард 228 миллион сўмдан зиёд пул маблағларини ўзлаштириб талон-торож қилган.

Бундан ташқари, савдо шохобчаларига чорва озуқаси ҳужжатларда кўрсатилганига нисбатан бир ярим-икки баробар кам миқдорда тарқатилган. К.Фозилов "Фаргона ёғ-мой" АЖ ва "Қўқон ёғ-мой" АЖ томонидан етказиб берилган 30 ва 50 фоиз миқдордаги салкам 5800 тонна шрот ва шелуха маҳсулотларининг ўрнини корхоналарнинг "вакиллари" шахсан ўзига ва бошқа таъминотчиларга бериб туришган нақд пул маблағлари ҳисобига ёпиб қолган. Бунга яшириш учун гўёки аслида олинмаган маҳсулотлар ташиб берилгани ҳақида сохта ҳужжатлар тузиб, транспорт корхоналарига пул маблағларини ўтказиб берган.

Судланувчи айбига қисман иқдор бўлди. Унинг айби ҳужжатли далиллар, савдо шохобчаларининг сотувчи ва мудирилари, озуқа емни уч баробар қиммат нархда сотиб олишга мажбур бўлган чорвачиликка ихтисослаштирилган фермер хўжалиғи раҳбари, ҳужжатли тафтиш ўтказган солиқ идораси ходими ва бошқа гувоҳларнинг кўрсатмалари билан тасдиқланди.

Суд К.Фозиловга озолиқдан маҳрум этиш жазосини тайинлаш ҳақида ўз ҳукмини ўқиди.

Адашган олғир

Мамлакатимизда мустақиллик йилларида хусусий мулкнинг бошқа мулк шакллари каби даҳасиз ва давлат томонидан ҳимоя қилинишини таъминлаш, иқтисодий эркинлаштириш, қўлай шартшорликни мўҳитини яратиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жалал ривожлантириш йўналишида кенг қўламли ислохотлар амалга оширилди.

Оттабек ЙЎЛДОШЕВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Сирдарё вилоят бошқармаси катта
инспектори

Мазкур соҳадаги ислохотлар жамиятдаги ўзгаришлар, янгиланишлар, умуман, фуқароларнинг онгу тафаккури юксалишидан келиб чиқиб, босқичма-босқич ва изчил давом эттирилмоқда. Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш, кредит олиш, ҳужжалик низоларини кўриб чиқиш жараёнлари сезиларли даражада соддалаштирилди.

Албатта, тадбиркор бўламан деган одамга иштиёқнинг ўзи камлик қилади. Аввало, бирор-бир бизнесни йўлга қўйиш, ривожлантириш учун сармоя даркор. Бу борада ҳам мамлакатимизда ишбилармонлик мўҳитини янада тақомиллаштириш, юқори даражадаги қўлай инвестиция климининг юзага чиқариш, кредит ташкилотларининг шифофлигини таъминлаш ҳамда тадбиркорлик фаолиятини юритиш шартларини яхшилаш бўйича изчил чоралар қўрилмоқда. Бундай имкониятлардан умумий фойдаланаётган тадбиркорларнинг омиғи олчи. Давлатимиз томонидан ҳавола этилаётган имтиёзларни ўзларининг гаразли мақсадларини

амалга ошириш учун имкон сифатида баҳолаганлар эса қилмишлари учун жавобгарликка тортилганида қаттиқ янглишганини англаб етади. Қўйида ана шундай кимсалардан бирининг кирдикорлари ҳақида сўз юришамиз.

2011 йилдан хусусий корхона ташкил қилиб, раҳбар сифатида енг шимариб ишга киришган Рустам Сатторов (исм-фамилиялар ўзгартirilган) банкдан кредит олиш ҳаракатига тушиб қолди. Унинг аҳолига маиший хизмат кўрсатиш учун 3 йил муддатга 16 фоиз устама ҳақ эвазига 30 миллион сўмлик мақсадли кредит олиш борасидаги мурожаати ДТ "Халқ банки" Сирдарё вилоят филиали амалиёт бўлими томонидан қаноатлантирилди. Р.Сатторов кредит маблағининг муддатида қайтарилгани таъминлаш мақсадида фуқаро Дилфуза Ҳакимовага тегишли савдо дўконини гаровга қўйди.

Банкдан кредит олган Рустамнинг асл мақсади тадбиркорлигини ривожлантириш эмас экан. У энди кредит таъминоти учун қўйилган мулкни сотиб юбориш ҳаракатига тушиб қолди. Бунинг учун эса

ё банкирларнинг, ё нотариуснинг "тилини топиши" талаб этиларди. Рустам эса иккинчи вариантни танлади. Гулистон шаҳар давлат нотариал идораси нотариуси Азим Мастононинг "қўйнига қўл солиб" кўрганди, нотариус осонгина руй-хушлик бера қолди.

Улар ўзаро келишиб, гаровга қўйилган мол-мулкни сотишга киришишди. Р.Сатторов бошқани амалиёт бўлими бошқани номида сохта хат тайёрлаб, нотариусга тақдим қилади. А.Мастонога эса ҳужжатларнинг қалбаки эканлигини билгани ҳолда савдо дўконини таққидан чиқариб беради. Шундан сўнг Рустам дўконни сотиб юборади.

Тадбиркорликнинг баракаси ҳалолликда эканлигини ҳаёлига қўйилган мол-мулкни сотишга киришишди. Р.Сатторов фақат "гаров ўйини" билан чекланиб қолмай, солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашдан бўйин товлаш мақсадида хусусий корхонанинг қатъий ҳисобидидаги бирламчи бухгалтерия ҳужжатлари ва корхона муҳрини йўқ қилади. У шу йўл билан қилмишларини "текислаб" юборишни ўйлаганди. Аммо...

Ҳар икки айбдор суднинг ҳукми билан тегишли жазосини олди.

Коллеж битирувчиси — касб эгаси

Ўқувчиларни касбга йўналтириш, малакали кичик мутахассис кадрлар тайёрлаш, ҳамкор ташкилотлар билан ўзаро узвий алоқаларни ривожлантириш ва уларнинг бандлигини таъминлашда касб-хунар коллежлари битирувчилари ўртасида ўтказилаётган "Касб маҳорати" кўргазмалари, "Энг яхши мутахассис" ҳамда "Энг яхши бизнес лойиҳа" кўрик-танловлари муҳим аҳамият касб этмоқда.

Самарқанд вилоят прокуратураси ташаббуси билан ҳокимлик хузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия ҳамда бошқа мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда коллеж битирувчилари учун навбатдаги кўргазмали кўрик-танлов ўтказилди. Унда 39 та ихтисослик йўналишлари бўйича 1,5 минг нафарга яқин битирувчилар ўзларининг касб маҳоратларини намойиш этишди. Лицей ва коллежларда ташкил этилган тақдимотларда 13 минг 819 нафар коллеж битирувчилари иштирок этиб, тенгдошларининг маҳоратларини кузатиб боришди.

Синовларда қобилиятини намойиш этган коллеж битирувчилари касблари бўйича тегишли жойларга ишга тақлиф қилинди. Шунингдек, "Энг яхши мутахассис" кўрик-танловининг меҳмонхона ва ресторан хизмати менежери, миллий ва хорижий таомлар ошпази ҳамда нон, макарон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологи мутахассислари тақдими Сартела туризм ва маиший хизмат касб-хунар коллежлари ўтказилди. Самарқанд педагогика коллежиди эса мусика таълими, ёғоч ўймакор-

лиги бўйича уста-рассом, заргарлик буюмлари уста-рассоми йўналишлари битирувчиларининг кўргазмали намойишлари ташкил этилди. "Энг яхши бизнес лойиҳа" танлови Самарқанд тиббиёт институти қошидаги 2-академик лицейда ўтказилди. Унда тадбиркорлик фаолиятини бошлашни мақсад қилган битирувчилар ўз бизнес лойиҳалари билан иштирок этишди. 19 та соҳа бўйича тақдим этилган 100 та бизнес лойиҳасига кредитлар ажратилиши тўғрисида сертификатлар тақдим этилди.

Тадбирларга 9-синф битирувчилари тақлиф этилгани аниқ мудоа бўлди. Туман вояга етмаганлар ишлари

Дилмурод САЙДУКОВ,
Самарқанд вилоят
прокурорининг ёрдамчиси

бўйича комиссиялар мутасаддилари, маҳалла раислари ва ота-оналари ҳамроҳлигида келган ўқувчилар касб-хунар эгаллашининг афзалликларини англаб етишди.

Кўрик-танловлар якуни Самарқанд педагогика коллежи "Ниҳол" амфитеатрида ташкил этилди. Бу ерда танлов голиблари аниқланиб, фахрий ёрлик ва эсдалик совгалари билан тақдирланди. Корхона-ташкилотлар эса энг маҳоратли мутахассисларни ўз фаолиятлари ҳамда эши имкониятига эга бўлишди. Умумтаълим мактаблари битирувчилари кўрик-танлов жараёнларини кузатиб, коллежлардаги мутахассисликлар билан яқиндан танишиб, келажак режаларини белгилаб олишди.

Биламизки, оиланинг асоси никоҳдан бошланади. Шундай экан, ёшларимизни турмуш қуришга тайёрликка ҳар томонлама эштибор қаратиш зарур.

Эрта турмушнинг салбий оқибатлари

Шерзод АРТИКБАЕВ,
Сирдарё вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

Никоҳ қуриш аввало фарзанд кўришдек мураккаб физиологик жараёнлар билан алоқадор бўлганлиги сабабли, жуда эрта турмуш қуриш кўпгина пуштинчиликка, боланинг ой-кунини етмай туғилишига, шунингдек, ҳомила нотўғри ривожланишига сабаб бўлиши мумкин. Шунинг учун ёшлар ўртасида эрта никоҳларнинг олдини олиш борасида мактаб ва коллежларда тарғибот-ташвиқот ишлари янада кучайтирилмоқда.

Сирдарё вилоят прокуратураси ташаббуси билан вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси, оила маркази ва бошқа мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда ҳудуддаги барча касб-хунар коллежларида ўқувчи-қизлар билан "Эрта турмушга беришнинг салбий оқибатлари" мавзусида учрашувлар ўтказилди. Ушбу тадбирларда соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш борасида давлатимиз томонидан олиб борилаётган ислохотларнинг мазмун-моҳияти ҳақида сўз юритилди. Мутахассислар томонидан ўқувчи-қизларга эрта никоҳнинг салбий оқибатлари кенг тушунтирилди.

Шунингдек, йиғилишда оила деб аталмиш жамият пойдеворини яратишда иштирок этувчи шахсларнинг масъулиятини ошириш мақсадида никоҳ ёши тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун маъмурий ва жиноий жавобгарлик ҳақида ҳам батафсил маълумотлар берилди.

Сохтакорлик

Бугун кичик бизнес, тадбиркорлик ва ишбилармонлик ҳаракатига кенг йўл бериш давлат сиёсати даражасига олиб чиқилгани барчага аён. Мақсад — халқ фаровонлиги ва юрт тараққиётини таъминлашлар. Улардан талаб этиладиган ягона омил эса — ҳаололик. Ҳаоло лўқма эса, биримизни икки қилади, оиламизга тўқналик, рўзгоримизга файзу барака ёғиради. Бироқ мана шу оддий ҳақиқатни тушунмай, қингир йўлларга бош қўиб юрганлар ҳам орамизда учраб турибди.

Диёра Довудова (исм-фамилиялар ўзгартирилган) Ўртачирчиқ туманида "Тўйтепа такси" масъулияти чекланган жамияти ташкил қилади. МЧЖнинг фаолиятини қонуний олиб бориш ўрнига, у "фирромлик" ни касб қилади. Хусусан, Д.Довудова ўзи бошчилик қилаётган жамиятининг яна икки ходими Наима Муродова ҳамда Мамур Кабировлар билан жиноий тил би-

Меҳнат ярмаркаси

Президентимиз раҳнамолигида касбга йўналтирилган таълимни такомиллаштириш борасида амалга оширилаётган изчил ишлар ёшларнинг замонавий билим ва касб-хунарларни пухта эгаллаган малакали кадрлар бўлиб етишишига хизмат қилмоқда.

Марғилон шаҳридаги маданият ва истироҳат боғида касб-хунар коллежлари битирувчилари, одам савдоси жабрдийдалари, иш изловчи фуқаролар бандлигини таъминлаш мақсадида шаҳар прокуратураси, ҳокимлик, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, бандликка қўмақлашмиш маркази билан ҳамкорликда бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказилди.

Унда шаҳардаги 63 та корхона, ташкилот ва муассасалар 228 дан зиёд бўш иш ўринлари билан қатнашдилар. Шу кунги ярмаркада иш қидириб келган 21 нафар фуқаро рўйхатга олиниб, уларга ишга жойлашиш учун йўлланmalar берилди.

Ярмаркада шаҳарда фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар, хусусий ва кичик бизнес вакиллари ўзлари ишлаб чиқарган маҳсулотлар билан қатнашдилар.

Мухаммадҷон МАҲМУДОВ,
меҳнат фахрийси

Кўчаларда турли рангларда товланиб, бир бирдан ўзиб бораётган машиналарни кўрган кишининг ҳаваси келиши аниқ. Энг асосийси, уларнинг аксарияти ўзимизда ишлаб чиқаришдан, қулай автомобиллардир.

Устамон «ҳожатбарор»лар

Алишер МУХТОРОВ,
Чилонзор туман прокуратураси катта терговчиси

Бир чеккада машиналар қатновини кузатиб турган Пўлат Турғуновни (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳам бу ҳолат берафқ қолдирмасди. У йўл ёқасида турган сўтдек оқ рангдаги "Ласетти"нинг кўзгалганини кўриб, ҳаваси келди. Шу тобда "Ласетти" сотиб олишни, кўчаларда шахсий автомобилда юришни тасаввур қилиб, шу кунлар тезроқ келишини истарди. Шу пайт унинг ёдига бир пайтлар бозорда танишиб қолган Шамсиддин Туропов тушди. Унда Шамсиддин унга "лизингга" машина олиб берадиган танишлари борлигини айтганди...

— Машинадан муаммо бўлмайди, — деди Шамсиддин сўхбат асносида унга. — Бироз харажатига чидасангиз, ўзингиз истаган машина қўлимда деваверинг. Менга қолса, сизга "шапка" сиз олиб берардим, лекин бериш керак бўлган жойлар бор.

— Ҳаммасига тайёрман, фақат тезроқ машина олсам бўлди. Шу кунги Шамсиддин уни ҳамтового Нозим Ҳамроев билан таништирди. Улар сохта ҳужжат тайёрлаб, Пўлатга тақдим этишди. Пўлат эса қалбаки шартнома имзолангач, машина учун 7000 АҚШ доллари, уни тезроқ олиб чиқиш учун эса яна 2000 АҚШ доллари ни "хизмат ҳақи" тариқасида қўшқўллаб топширди. Бироқ, ўзи орзу қилган автомобилдан ҳадеганда дарак бўлмади.

Ушоган гуруҳ бўлиб "тирқиқчилик" қилаётган бу кимсаларга Абдор Комилов раҳбарлик қиларди. Уларнинг тузоғига илинган навбатдаги шахс Йўлдош Жамолов бўлди. У ҳам машина олиш ниятида юрган пайтда "бахтига" Шамсиддиндек "ҳожатбарор" учраб қолди. У билан сўхбатлашиб, нақд пули борлигини, машина олиш истагида юрганини билиб олган Шамсиддин уни қўлдан чиқармаслик пайига тушди.

— Истасангиз зўр танишим бор. Озгина "шапка"сини берасиз-у, истаган машинангизни икки кунда олиб кетасиз.

— Бўлмаса ўша танишингизга айтинг, машинани тайёрлайверсин, пулни айтилган вақтда етказиб бераман.

Шу тариқа Шамсиддин уни Нозим билан таништириб қўйди. Келишилган кунги Нозим "Ласетти"ни Йўлдошга кўрсатди. Машина унга маъқул бўлди ва пулини бериб олиб кетди. Аслида бу машина фуқаро А.Фаёзовга тегишли бўлиб, "ҳожатбарор"лар унинг пулини бўлиб-бўлиб тўлаш шартини билан сотиб олишганди. Ҳали унинг ҳақини тўлиқ узмай туриб, устамонлар Йўлдошга сотиб юборишди.

Орадан бир неча кун ўтди. Ўзи истагандек машина сотиб олганидан қувониб юрган Йўлдошнинг ҳаяжони ҳали босилмаган, энди тезроқ ҳужжатларни расмийлаштириб, ўз номига ўтказиб олишни режалаштириб юрарди. У Нозимга телефон қилиб, қачон машинани ўзининг номига расмийлаштиришини сўради.

— Йўлдош ака, ҳужжатлар бир-икки кунда тайёр бўлиб қолади. Ўзимиз телефон қиламиз, — деди Нозим уни умидвор қилиб.

Ваъда қилинган кун ҳадеганда келавермади. Бир неча бор Шамсиддин Нозимнинг ёнига бориб, қуруқ ваъда билан қайтаверди. Охири тоқати тоқ бўлиб, ушбу ҳолат юзасидан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларга мурожаат қилди...

Тергов жараёнида уларнинг ушоган гуруҳ бўлиб жиноят содир этишгани, Йўлдошга ўшаган қўллаб-қўллаган фуқароларни чув туштиришгани маълум бўлди. Бу шахслар ҳужжатларни сохташатириб, одамларни алдаб келишган экан. Уларнинг барча қилмишлари тўлиқ фойда этилгач, суд томонидан тегишли жазо тайинланди.

Асомидин ҲИҚМАТОВ,
СВОЖЖДЛКК департаментининг Тошкент вилоят
бошқармаси бўлим инспектори

риктиради ва МЧЖга ҳеч қандай алоқаси бўлмаган 13 та "Дамас" автомобилларининг давлат рақамлари ҳамда бошқа белгиларини тендер ҳужжатларига киритиб, ушбу ҳужжатларни қонунийлаштириш учун жиноятга қўл урадилар. Яъни улар Зангиота туманидаги нотариал идоралардан бирининг имзоларини ҳамда муҳрларини сохташатириб, тендерда қатнашиш учун ҳужжат тайёрлайдилар. Ушбу жиноий гуруҳ мана шундай ноқонуний йўл билан "Тўйтепа-Алимент" йўналиши учун ўтказилган тендер танловида голиб чиқишди. Аммо сохтакорлик узоққа бормади. Ҳужжатли текширишларда уларнинг қилмишлари фойш этилди.

Жиноят ишлари бўйича Ўртачирчиқ туман суди Д.Довудова, М.Кабиров ҳамда Н.Муродоваларга қилмишларига яраша жазо тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Имтиёзлар кенгаймоқда

Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш, хусусий мулкни ҳимоя қилиш кафолатини кучайтириш, тадбиркорлик фаолиятини тартибга соладиган маъмурий ва жиноят қонунчилигини либераллаштириш жараёнини давом эттириш, барча турдаги рўйхатдан ўтказиш, руҳсат бериш ва лицензиялаш, шунингдек, ташқи иқтисодий фаолиятни амалга ошириш билан боғлиқ тартиб-таомилларни янада соддалаштириш, хусусий мулк ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш учун зарур шарт-шароит ва имкониятлар яратиш каби масалалар бугунги куннинг долзарб вазифаларидан ҳисобланади.

Таъкидлаш жоизки, тадбиркорлик субъектларининг моддий ва кредит ресурсларидан фойдаланишни кенгайтириш, шунингдек, бизнес муҳитини яхшилаш борасида ҳукуматимиз томонидан тегишли чора-тадбирлар амалга ошириб келинмоқда. Жумладан, 2016 йилда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар ставкаларига, шунингдек, солиқ қонунчилигига айрим ўзгаришлар киритилди. Уларга мувофиқ:

микрофирмалар ва кичик корхоналар учун ягона солиқ тўлови ставкаси 2015 йилдаги 6 фоиз ўрнига 1 фоизлик пунктга пасайтирилиб, 5 фоиз қилиб белгиланди;

ягона ер солиғи ставкаси қишлоқ ҳўжалиги ерларининг қайта ҳисобланган норматив қийматиغا нисбатан 0,95 фоиз миқдоридан белгиланди;

фаолият юритиш жойидан қатъи назар, бензин, дизел ёнилғиси ва суюлтирилган газ, шунингдек, алкоғолли ва тамаки маҳсулотлари сотувчи корхоналар учун жорий йилдан бошлаб ягона солиқ тўлови ставкаси унификация қилиниб, товар айланмасига нисбатан 4 фоиз миқдоридан белгиланди.

2016 йилнинг 1 январидан эътиборан, норуда қурилиш материаллари (цемент, оҳак, гипс ва бошқа маҳсулотлар хомашёси)га ер қарбидан фойдаланганлик учун солиқ ставкалари бирхиллаштирилиб, ягона 5 фоизлик ставка белгиланди.

Солиқ кодексининг 114-моддасига киритилган ўзгаришларга кўра, кириш қилинмаган товарлар учун қўлланиладиган молиявий жарима енгиллаштирилди. Яъни унинг миқдори кириш қилинмаган товарлар суммасининг 100 фоиз миқдоридан 20 фоизга (беш мартага) камайтирилди.

Бундан ташқари, тадбиркорлик субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида ноозик-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқаришга иҳтисослаштирилган микрофирмалар ҳамда кичик корхоналар учун фойда солиғи, мулк солиғи, ягона солиқ тўлови, Республика йўл жамғармасига мажбурий ажратмалар тўлашдан озод этиш тарзидаги имтиёзларнинг мuddати 2018 йилнинг 1 январига қадар узайтирилди.

Бундан ташқари, тадбиркорлик субъектлари орасида-

ги низоларни тезкорлик билан кўриб чиқиб, қонуний ҳал этилишини таъминлаш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси Хўжалик процессуал кодексининг 116-, 122- ва 125-моддаларига ўзгартиришлар киритилиб, хўжалик судлари томонидан даъво аризаларини иш юритувига қабул қилиш ва ишларни суд муҳокамасига тайёрлаш мuddатлари ўн кундан беш кунгача, шунингдек, давлат органининг, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органининг қонун ҳужжатларига мувофиқ бўлмаган, ташкилотлар ва фуқароларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатларини бузадиган ҳужжатини (бу тунлай ёки қисман) ҳақиқий эмас деб топиш, мансабдор шахснинг шундай ҳаракатларини (ҳаракатсизлигини) қонунга хилоф деб топиш тўғрисидаги иш ишни судда кўришга тайёрлаш тўғрисидаги ажрим чиқарилган кундан бошлаб ўн беш кундан ортиқ бўлмаган мuddатда кўрилиши ва ҳал қилув қарори қабул қилиниши кераклиги белгиланди.

Тадбиркорлик фаолиятига ноқонуний аралашуш ва тўсиқлик қилиш, хусусий мулкдорлар ҳуқуқларини бузганлик учун давлат, ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва назорат қилувчи органларнинг мансабдор шахслари жавобгарлигини ошириш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси XVI-боб билан тўлдирилди.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодекси XIII боб билан тўлдирилиб, "Тадбиркорлик фаолиятига тўсиқлик қилиш, қонунга хилоф равишда аралашуш би-

лан боғлиқ жиноятлар ҳамда хўжалик юритувчи субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига таъвоуз қиладиган бошқа жиноятлар" деб номланди.

Тадбиркорлик субъектлари фаолиятида текширувларни ташкил этиш ва ўтказишнинг шаффофлигини таъминлаш мақсадида, Ўзбекистон Республикасининг "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги, "Хусусий корхона тўғрисида"ги Қонунига ҳамда Солиқ кодексига ўзгартиришлар киритилди. Жумладан, "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонуннинг 39-моддаси янги тахрирда қабул қилиниб:

кичик тадбиркорлик субъектлари ва фермер хўжаликларининг фаолиятини текширишлар назорат қилувчи органлар томонидан режали тартибда кўпи билан тўрт йилда бир марта, бошқа тадбиркорлик субъектлари фаолиятини текширишлар эса кўпи билан уч йилда бир марта, фақат назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича махсус ваколатли органнинг қарорига биноан ўтказилиши;

хусусий банк ва бошқа хусусий молия институтларининг молия-хўжалик фаолиятини режали текширишлар кўпи билан беш йилда бир марта амалга оширилиши;

тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик фаолияти билан боғлиқ бўлмаган режали текширувларни ўтказиш мuddатлари ўн календар кундан ошмаслиги керак, деган янгиликлар билан тўлдирилди.

Шу билан бирга, мазкур моддада текшириш бошлани-

Сайёд ЖУМАБОВЕ,
Тошкент шаҳар прокуратураси
булим прокурори

шидан олдин текширувни амалга оширувчи мансабдор шахс томонидан тадбиркорлик субъектининг ваколатли вакилига унинг текширишда иштирок этиш учун адвокатни жалб этиш ёки унинг иштирокини рад этиш ҳуқуқи ёзма шаклда тушунтирилади ва бу ҳақда баённома тузилади. Бунда адвокат хизматларидан фойдаланиш ҳуқуқининг рад этилиши тадбиркорлик субъекти томонидан адвокатни текширувнинг кейинги босқичларига жалб этиш учун монелик қилмаслиги тўғрисидаги меъёрлар киритилди.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 184-моддасига киритилган ўзгаришга мувофиқ эса, "биринчи марта жиноят содир этган шахс, агар у солиқ текширувчи материалларини кўриб чиқиш натижалари бўйича Давлат солиқ хизмати органининг қарорини олган кундан эътиборан ўттиз кун ичида солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар, шу жумладан, пенялар ва бошқа молиявий санкциялар тарзида давлатга етказилган зарарнинг ўрнини тўлиқ қопласа, жавобгарликдан озод қилиниши" белгиланди.

Хулоса ўрнида айтиш лозимки, тадбиркорлик субъектларининг қонуний ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларга қўлай ишбилармонлик муҳитини яратиш муҳим аҳамият касб этиш билан бирга, пировардида, мамлакатимиз иқтисодийнинг янада тараққий этиши ва аҳоли фаровонлиги ошишига хизмат қилади.

Уй қамоғини қўллашда инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимояси

Мустақилликка эришган дастлабки кунларданок Ўзбекистонда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, уларни кафолатлаш жамиятимизнинг устувор тамойилига айланди. Мамлакатимизни демократик янгилаш ва модернизация қилиш дaвpида ҳуқуқий давлат барпо этишнинг ўта муҳим таркибий қисми бўлмиш суд-ҳуқуқ соҳасини ислоҳ этиш ва либераллаштириш борасида кенг қўламини ишлар амалга оширилмоқда.

Шухрат АБАКУЛОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚҚ
департаментининг катта криминалисти

2014 йил 4 сентябрда қабул қилинган "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонун суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислохотларнинг муҳим босқичи бўлди. Мазкур қонун билан процессуал мажбурув чоралари тизимига янги — уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасининг киритилиши юқорида айтилган фикрларнинг яққол намунаси дидир.

Таъкидлаш лозимки, уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасининг киритилиши мамлакатимизда олиб бoриладиган суд-ҳуқуқ институтларини ислоҳ қилиш борасида изчил ва босқичма-босқич амалга ошириладиган ҳуқуқий ислохотларнинг манткий давоми сифатида жиноят ишини судга қадар юритиш босқичида қонунийлик, жавобгарликнинг муқаррарлиги, иш бўйича ҳақиқатни аниқлаш ва одил судловни амалга оширишга оид бошқа принципларни таъминлашга, шунингдек фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини ка-

фолатлашга хизмат қилиши шубҳасиздир.

Конституцияимизнинг 19-моддасида фуқароларнинг Конституция ва қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган ҳуқуқ ва эркинликлари дахлсизлиги, улардан суд қарорисиз маҳрум этишга ёки уларни чеклаб қўйишга ҳеч қим ҳақли эмаслиги кўрсатилган. Шу ўринда уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасини қўллашда ҳам авваламбор инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ишончли ҳимоя қилинишини таъминлаш ва қонунда белгиланган асослар мавжуд бўлган ҳоллардагина улар фақат суд қарорига мувофиқ чеклаб қўйилиши мумкинлиги ҳақида қайд этиш жоиздир.

Мазкур эҳтиёт чораси фақат гумон қилинувчи ёки айбланувчи тариқасида ишда иштирок этишга жалб қилинган шахсга ёки судланувчига нисбатан суднинг ажримига мувофиқ муайян шахслар билан алоқада бўлиш, хат-хабар олиш ва жўнатиш, ҳар қандай алоқа воситаларидан фойдаланиш ва улар ёрдамида сўзлашувлар олиб бо-

риш ҳамда уй-жойни тарқ этишдан иборат ўрнатилган тақиқлар (чекловлар) билан боғлиқдир. Унинг аҳамияти ли хижатларидан бири — гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи жамиятдан тўлиқ ёхуд қисман ажратиб қўйилиб, уларнинг эркин юриштириши, бир жойдан иккинчи жойга бoриш-келиши билан боғлиқ бўлган тақиқлар ўрнатишдан иборатдир.

Уй қамоғи, эҳтиёт чораларининг бошқа турлари каби Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексининг 236-моддасида назарда тутилган асослар мавжуд бўлгандагина, яъни айбланувчи (ушлаб турилган гумон қилинувчи), судланувчи дастлабки тергов ва суддан бўйин товлашининг олдини олиш; унинг жиноий фаолиятини давом эттиришининг олдини олиш; унинг иш бўйича ҳақиқатни аниқлашга халал берадиган уринишларига йўл қўймаслиги; ҳукмнинг ижро этилишини таъминлаш мақсадида қўлланилади.

Таъкидлаш жоизки, жиноят-процес-

суал қонунчилиги назариясида процессуал қарорларни қабул қилишда умумий ва махсус асосларни ажратиш тартиби ўрнатилган. Бундан келиб чиқиб, уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорасини қўллаш тўғрисидаги қарорни қабул қилишда ҳам умумий ва махсус асосларга таъниш лозим. Умумий асослар жиноят-процессуал қонунчилигининг умумий мазмунидан келиб чиқса, махсус асослар эса эҳтиёт чоралар институтига оид Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодексининг тегишли моддаларида назарда тутилган.

Бинобарин, уй қамоғи эҳтиёт чорасини қўллаш чоғида умумий асосларнинг қуйидагилари назарда тутилмоғи лозим: а) содир этилган ҳодиса бўйича жиноят иши қўзғатилганлиги ва ушбу иш бўйича айбланётган шахсга нисбатан эҳтиёт чорасини қўллаш учун асослар мавжудлиги; б) шахсга содир этган жинояти юзасидан айблов эълон қилинганлиги; в) алоҳида ҳолларда — муайян шахсга нисбатан жиноят иши материаллари билан тасдиқланган гумоннинг мавжудлиги ва у қонунда белгиланган тартибда гумон қилинувчи тариқасида эътироф этилганлиги.

(Давоми 10-бетда)

Айланма йўлдаги соялар

Бахтиёрнинг телефони жиринглаганда у эрталаб "оромини бузган" кимса кимлигини таний олмай, бироз таралдуланиб қолди.

— Мен Абдужалилман, — деганидан сўнггина унинг кўнглига озгина хотиржамлик инди. Абдужалил кўёви — сингласининг турмуш ўртоғи эди.

— Тинчликми? — сўради Бахтиёр. — Бизга нима хизмат?

— Бир илтимос чиқиб қолди. Кўшнимизнинг кизини Қирғизистонга ўтказиб юриш керак экан. Бир иложини қилсак, яхши бўларди.

— Майли, — деди Бахтиёр. Бироқ, шу бир оғиз сўз ва розилик ўзи учун келгусида қимматга тушаётганини у айни вақтда ҳис этмасди.

Бу орада Азиманинг ўзи ҳам унинг қўл телефонида кўнгирак қилиб, вазиятни тушунтирди ва илтимосини айтди.

— Абдужалил акам айтгандир, — деди сўнг.

— Ҳа, албатта. Кечки пайт касалхона олдиди кўришамиз, — деди Бахтиёр. Келишувга биноан қиз етиб келди. Азиманинг отаси асли кўшни республикадан бўлиб, онаси ўзбекистонлик, аниқроғи, пахтабодлик, қиз шу ерда ўқирди. У тез-тез отасидан хабар олиб келар, бу гал ҳам отасини соғингани учун ўша ёққа бормоқчи, бироқ чегарадан ўтишининг ўзи бўлмаслигини билиб, кимнингдир бу борадаги ёрдамига муҳтож эди.

Фарходдон АБДУРАҲМОНОВ,
Избоскан туман прокурорининг ёрдамчиси

— Ҳужжатларингиз жойида экан, мен ёрдам бериб ўтказиб юбораман, — деди Бахтиёр. — Оббо сиз-ей, Абдужалилнинг кўшнисиман, денг?!

Қиз тасдиқ маъносиди бош ирғади. Бахтиёр қиздан "хизмат"и эвазига 20 минг сўм олди. Бироқ у чегаранинг белгиланган жойидан кизни кўшни мамлакатга ўтказиб юборишининг уддасидан чиқолмади.

— Энди нима қиламиз? Кечга қоляпман, — хавотирланди қиз. — Соат ҳам тўққизга қараб кетаяпти.

— Йўлини топамиз, юринг, — йиғит шундай деб, кизни бошқа тарафга — айланма йўлга бошлаб кетди.

— Тўхтанлар! — деди кимдир. Иккиси саросимага тушиди. Қарашса, ўзлари томон чегарачи югуриб келмоқда эди. Бир зумда ҳамма нарсага оидлик киритилди. Бахтиёрнинг чегарадан ўтиш тартибини бузиб, қонун бузилиши содир этгани ойдинлашди. Избоскан тумани Лўғумбек қишлоғида истиқомат қилувчи Бахтиёр Бекназаров томонидан содир этилган жиноий иш, яъни вояга етмаган коллеж ўқувчиси Азиманинг илтимосига кўра, айланма йўлларга ўтиб, шу орқали уни отаси хузурига кузатмоқчи бўлган, чегара бузиш ҳолатини ўзига боғлиқ бўлмаган ҳолда охирига етказолмагани жиноят ишлари бўйича Избоскан туман суди мажлисида қонун тарозисига солинди.

Қонунбузар Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли модда ва бандларига кўра айбли деб топилиб, 3 йил муддатга озодликдан маҳрум этилди. Азима эса энг ҳам ойлик иш ҳақининг 2 баравари миқдорда жарима жазосига тортилди. Уйламай босилган қадам шу тарика икки кимсани пушаймонлик сари етаклади.

Ёлғон ваъдалар...

Мусурмон ва Аслам биргаликда қишлоқдаги тўйга боришди. Тўйхонада гапдан гап чиқиб, Аслам жияни Москвада ишлаётгани, мўмайгина пул топаётгани ҳақида айтиб, кимлар Россияга бормоқчи бўлса, ёрдам қилишини кўшиб қўйди.

Шу пайт Мусурмон аканинг ўғли Наврўзбек суҳбатга қўшилди. Шундан сўнг ота-бола ўйлашиб, ишга боришга қарор қилишди. Наврўзбек ҳамқишлоғи Асламининг уйига бориб, Москвага ишга боришини, аммо пули йўқлигини айтди.

— Буёғидан хавотир олма, ўзим билет олиб бераман. У ерда жияним ишга жойлаштиради. Ишлаганинган сўнг қайтарасан, — дея Аслам унинг паспортини олиб қолди.

Ваъда қилганидек, Аслам бир неча кундан кейин Наврўзбекка паспорти ва билетни олиб келди. Бу аслида жиноий режанинг дастлабки босқичи бўлиб, Россиядаги Пўлутнинг тоғаси Аслам ва унинг ўғли Насимларнинг ўзаро келишуви эди. Улар ишлашга бориш истагида бўлган фуқароларга "ойига 700-800 доллардан оласизлар, агар шароитингиз бўлмаса билетларни ўзимиз олиб берамиз", деган ёлғон ваъдалар билан кўпчиликни тўплади.

Улар Наврўзбек ва унга ҳамроҳ бўлган Жасур, Жуманиёз, Одил, Олим, Сирожиқдин ва Русланларга "Самарқанд-Москва" йўналишидаги самолётга билет олиб, жўнаб кетишларига ёрдам берди. У ерда уларни Пўлутнинг укаси кутиб олиб, ўша куннинг ўзидаёқ қурилишга олиб борди. Паспортлари-

Миралишер АЮПОВ,
Самарқанд туман прокурорининг ёрдамчиси

ни эса "рўйхатдан ўтказаман" деган ёлғон билан олиб қўйди. Шундан сўнг не-не орзу-умидлар билан келган йиғитларнинг оғир дамлари бошланди. Пўлат "Қурилишни тезроқ тугатиш керак", деб хатто уларни дам олишига ҳам рухсат бермади. Қурилиш бўлаётган бинони россияликлар кўриқлар, ишчиларнинг бинодан ташқарига чиқishi, дам олиши, уйларида кўнгирак қилиши ҳам мумкин эмас эди. Телефон қилганда ҳам кўриқчилар ёнида туриб, "хаммаси яхши" деб айтишга мажбур бўлишди. Бир йилга яқин вақт мобайнида йиғитлар ана шундай шароитда ойлик ҳам олмасдан ишлашга мажбур бўлишди. Пўлат паспортларини сўрашса, "йўқотиб қўйдим", ойлик сўрашса, "ишни тугатсаларингиз бераман", дейишдан нарига ўтмасди.

Ана шунда йиғитлар Асламининг гапларига алданганини англашди. Наврўз бир илож қилиб, ўша ердаги Ўзбекистон элчихонасига бориб, паспорти йўқолганлигини ва уйига қайтишга ёрдам беришларини сўраб мурожаат қилди. Шундан сўнг улар ватанларига қайтишди. Фурурullo топталган йиғитлар бундай ноҳақликка чидай олмай ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга мурожаат қилишди. Одамфурушлар бирин-кетин кўлга олинди.

Суд ҳукми билан Пўлат Амриқидинов 8 йил муддатга, Асламқул Хайдаров 5 йил-у 6 ой муддатга, Насим Хайдаров 5 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинди.

Фаровон ҳаёт кечирishi ҳалол меҳнат, тинимсиз изланиш ва сабр-тоқат талаб қилади. Бироқ фирибгарликнинг "ҳадиси"ни олган Нурулло Нўймонов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) қилмишлари учун тўрт мартаба суднинг қора курсисига ўтирган бўлишига қарамай, ана шу ҳақиқатни тан олгиси келмасди. Тўқсиз ҳаёт, чўнтакнинг оsonик билан пулга тўлиши, кайфу сафо қилиб яшаш орзуси уни қинғирликлар сари унаради.

Фириб бериб...

Баҳодир СУЛТАНОВ,
Яккасарой туман прокурорининг ёрдамчиси

Ўзгаларнинг ишончини суиистеъмом қилиб, алдов йўли билан мўмай даромад топишни ҳаётининг мазмунига айлантириб олган Нурулло 2014 йилнинг февралда эски "хунари"ни бошлади. Ўзини Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими сифатида таништириш йўли билан фирибгарлик жиноятларини содир этган Нурулло одамларни ишонтириш оson иш эмаслигини яхши билса-да, йўлини топади. Бунинг учун эғрида МХХ ходимларининг хизмат кийимига ўхшаш уст-бошда ёки фуқаро кийимига қўлида рация алоқа воситаси ва қулোগига наушник ўрнатган ҳолда, пневматик пистолетни олиб юриш учун мўлжалланган мосламани олиб юриб, ўзгаларнинг назарида давлат органи ходими эканлигига шубҳа қолдирмасликка эришади.

Авалгига унинг бу "тўри"га фуқаро Салим Дўрмонов илинди. Унинг ишончига кирган Н.Нўймонов автосалондан "Каптивна" русумли автомашина олиб беришни ваъда қилиб, 13 минг АҚШ долларини қўлга киритди. Табиийки, унинг МХХ ходими эканлиги ҳам, салонда танишлари борлиги ҳам уйдирмадан бошқа нарса эмасди.

Кейинчалик эса Шербек Соипов ҳам худди С.Дўрмонов каби унинг "қармоғи"га илинди. У ҳам Нуруллонинг орган ходими деб ўйлаб, қаттиқ янглишган эди. Ўзини Тимур, дея таништирган Н.Нўймонов Ш.Соиповни Тошкент шаҳрига доимий рўйхатга ўтказиб бераман, дея алдаб, 1000 АҚШ доллари ва 135 минг сўм пулларини қўлга киритди. Одатдаги ваъда бажарилмай, пуллар эса унинг эҳтиёжлари учун ишлатиб юборилди.

Фирибгарлик йўли билан қўлга киритган пулларни оsonгина "ҳазм" қилиб юборган Нурулло Нўймонов бу гал ҳам қонун ҳукмидан қочиб қутулолмади. Унинг қилмишларини атрафчиликка ўрганиб чиққан жиноят ишлари бўйича Яккасарой туман суди Н.Нўймоновга нисбатан узиликсиз ўташ учун 6 йил-у 6 ой муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазосини тайинлади.

Қалбаки савдога чек қўйилди

Республикамызда аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, тиббиёт воситалари ва дори-дармон ишлаб чиқариш ва савдосини такомиллаштириш бўйича изчил ислохотлар амалга оширилаяпти. Сифатсиз, контрабанда йўли билан олиб кирилаётган дори-дармонлар савдосига чек қўйилмоқда.

Тимур РАШИДОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Тошкент шаҳар бошқармаси бўлим инспектори

ларнинг қилмиши ҳақида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ариза билан мурожаат қилади. СВОЖЖДЛҚК департаментининг Тошкент шаҳар бошқармаси ходимлари томонидан ўтказилган тадбирда Ш.Ақбаров ҳамда А.Усмонов ўзларида сақлаб келаётган қалбаки дориларининг 5 минг қўтисини М.Набиевага 37 млн. 500 минг сўмга сотаётган вақтида ашёвий далиллар билан қўлга олинди.

Экспертиза хулосасига кўра, мазкур дори воситаларини республикамиз ҳудудига сотиш ва амалиётда қўллаш тақиқланганлиги маълум бўлди.

Мазкур ишни кўриб чиққан жиноят ишлари бўйича Чилонзор туман суди Ш.Ақбаровга уч ярим йил, А.Усмоновга эса уч йил озодликдан маҳрум қилиш жазосини тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Жумладан, фуқаролар Шоҳрух Ақбаров ҳамда Алихон Усмоновнинг (исм-фамилиялар ўзгартирилган) гайриқонуний фаолиятига чек қўйилди. Улар харидорга дори сотаётганида ушланди.

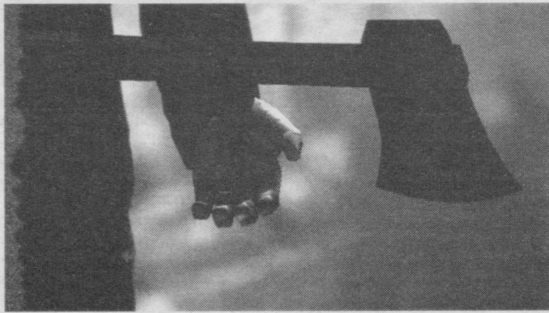
Суриштирув жараёнида бу кимсалар 2014 йилдан буюн республикамиз ҳудудига айланма йўллар орқали сифатсиз ва қалбаки дори воситаларини олиб келиб сотганликлари аниқланди. Улар фуқаро Мунира Набиевага 500 кути дори воситасини 3 млн. 750 минг сўмга сотадилар. Ўз навбатида М.Набиева ушбу дорилар таркибини тегишли жойда текширтириб кўрганида, ушбу воситалар истеъмолга яроқсиз эканлиги маълум бўлди.

Шундан сўнг М.Набиева фирибгар-

Жаҳолат ўти

Бундан бир аср муқаллам маърифатпарвар адиблари-миздан бири Маҳмуҳўжа Бехбудий ўзининг "Падаркуш" драмасы орқали билим-сизлик, маърифатсизлик, эътиборсизлик ва лоқайдликнинг оқибати фожиа билан якунланишидан халқимизни огоҳ этган эди. Афсуски, бугун ҳам жаҳолатга юз тутган кимсалар, фарзандларига азоб бериб келаятган оталар, ота-онасини зор қашатган фарзандларнинг қилмишлари қулоққа қалинб турибди. Фожиа илмизни ўрганилганда яна ўша билим-сизлик, ичкиликка ружу қўйиш ва маънавиятсизлик нохуш воқеаларга сабаб бўлаётгани ойдинлашади.

Суд зали. Панжара ортида бош эгиб ўтирган йигитнинг кўлагида ёш, нигоҳларида афсус ва надомат. Онг-шуурини ўша машъум фожиа, отасининг қонга беланган жонсиз танаси ва ўзининг тигида қон қотган болтани тутиб турган ҳолати қамраб олган. Ўшанда у беихтиёр отасига бола кўтарди. Кўтарганда ҳам уни йўқ қилиш, ҳақоратлардан қутулиш учун кўтарди. Афсуски, сўнгги пушаймондан энди фойда йўқ. Номин бир умрга одамлар ёдидан кўтарилмайдиган бўлди — "падаркуш!"

Фотиҳ Бўронов (исм-фамилиялар ўзгартирилган)нинг хонадони четдан қараган кишида тинч ва хотиржам хонадонлардан бири сифатида таассурот қолдирарди. Балки шу сабабли қўни-қўшни, маҳалла-қўй оилада алангаланиб бораётган жаҳолат ўтини пайкамагандир.

Оила бошлиғи ўгли дунёга келганида, барча оталар сингари қувончи ичига сиймаган, ўғли тетапоё бўлганида жажжи кўчаларидан тутиб, меҳр кўрсатгани ҳам бордир, албатта. Аммо нима бўлди-ю, йимони сустлашиб, қалбини жирканч шубҳалар алангаси қоплади. Бу аланга эса охири-оқибат оилани батамом қамраб, ўғлини отанинг қотилига

айлантирди. Шу сабабли 2015 йилнинг 21 июль куни қишлоқда тарқалган овозадан кўлар ёқа ушлади...

"Сен менинг болам эмассан!" Феруз эсини танибдики, отасидан шу гапни эшитарди. Айниқса, отаси маст бўлган пайтларда бу гапни тез-тез такрорлар, онасининг ахлоқсизлигини айтиб, уларни уриб, хўрлаб келарди. Оққорани таниган, ақли-хуши жойида бўлган йигит бошини ҳам қилиб, ота юзига тик боқишга ўзида журъат тополмасди. Ота эса бу ҳолни шубҳасининг тасдиғи сифатида билиб, бераётган азобига минг азоб кўшарди.

Феруз бир-икки бор отасига ичишни ташлашини, бошқалардек хотиржам ҳаёт кечиршини айтганида, яна ўша гапни эшитишига тўғри келди. Ҳар кунги жанжаллардан безган болалар бирма-бир уйни тарк этишга мажбур бўлишди. Аввал акаси ишлаш баҳонасида Россияга кетди. Кейин опаси бошқа қариндошлариникига бориб яшашга мажбур бўлди. Ота буларга аҳамият бермас, ичкиликка муккасидан кетиб, аламини хотини ва уйдаги болаларидан олишни қанда қилмасди.

Фотиҳнинг қизи Вилоят Бўронованинг суддаги кўрсатмасига эътибор беринг:

"...Эсимни таниганимдан буён отам доимий равишда спиртли ичимлик ичиб келиб, бизга кун бермасди. Бир сафар онам уйга боқиб учин жуъа олиб келганида отам жўжаларнинг ҳаммасини қасддан но-бўд қилди. Отамнинг асосис ҳақоратлари ва жанжалларида бешиб, уйдан кетдим ва қариндошларимникида яшаб келаялман".

Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун барака арийди, деган гап бежиз айтилмаган. Оиладаги ўзаро адоват ва жанжаллар секин-аста газак олиб, хонадонни пароканда қилаётганини ота бўлмиш тушунишни истамасди. Фарзандлар юрак ҳовучлаб кун кечираи, отанинг қораси кўриниши билан унинг кўзидан йироқлашишга мажбур бўлишарди.

...Феруз эрталаб отасининг бақирғидан уйғониб кетди. Онаси бир кун аввал отасининг аёвсиз калтақлашидан жароҳат олиб, шифохонага кетганди. Феруз укасига молларни далага олиб чиқшини тайинлаб, ўзи отасини тинчлантириш учун унинг ёнига борди. Ўша пайтда Фотиҳ ўғлидан насиҳат эшитадиган аҳволда эмасди. Ўғлининг "Бошқа ичманг. Ичсангиз ҳам жанжал кўтармасдан уйга кириб, дам олинг", деган маслаҳатига жавобан

"Менга қандай яшашни ўргатма! Онанг бузук, сен менинг болам эмассан", дея уни уришга чоғланди. Айни кучга тўлган йигит отасининг ўзи томон узатилган қўлларини силтаб юборди. Фотиҳ мувозанатини йўқотиб, ерга йиқилди. Кейин бундан жажжи чиқиб, устунга суяб қўйилган болтани олди-да, қаҳр билан ўғлига ҳамла қилди. Феруз эса отасининг болта тутган қўлини маҳкам ушлаб, ундан болтани тортиб олишга уринганида, иккиси ҳам йиқилиб тушди. Феруз шу топда отасига нисбатан нафрат ҳиссини тўла тўлди. Шу дамга қадар эшитган ҳақоратлари бир бўлди-ю, отасининг ўлдиришга чоғланиши бир бўлди, кўз олди қоронғулашди. Болта кўтарган одам отаси эканлигини бир зумга унутди. Тезда ўрнидан туриб, отасидан тортиб олган болтани ҳавога кўтарди. Фотиҳ мастлиги сабаб ҳали ўрнидан туришга улурмаганди. Болта зарб билан пешонасига урилганда хушини йўқотди. Иккинчи зарбадан сўнг...

Сониялар ичида юз берган воқеадан Феруз гангиб қолганди. Болта тутган қўллари қалтириб, ерга ўтирди. Шу дамда кириб келган укаси воқеага гувоҳ бўлиб, қўрқувдан қўшниларни ёрдамга қақариш учун югуриб кетди. Қўшнилар кириб келишганда Фотиҳнинг жасади ерда ётар, Феруз қилиб қўйган ишдан дағ-дағ титраб, кўзларини бир нуқтага тикиб турарди...

Жиноят ишлари бўйича вилоят суди томонидан Феруз Бўроновга 12 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди.

Одатда марҳумларнинг ортидан ёмон сўз айтилмайди. Бироқ инсон тақдирини хусусида сўз кетганда, баъзи мулоҳазаларни билдириш ўринлидир.

Абдулла Авлонийнинг тар-

Шодиён ЖУМАКУЛОВ,
Қашқадарё вилоят прокуратураси
бўлим АМИБ катта терговчиси
Норбўта ҲОЗИЕВ,
«Huquq»

бия борасидаги ушбу сўзларига эътибор беринг:

"Боланинг саломати ва саодати учун яхши тарбия қилмак — танини пок тутмак, ёш вақтидан маслақини тутатмак, яхши хулқларни ўргатмак, ёмон хулқлардан сақлаб ўс-дурмакдир. Тарбия қилувчилар табиб кабудурки, табиб хастанинг баданидаги касалига даво қилгани каби тарбияни боланинг вужудидаги жаҳл маразига "яхши хулқ" деган давони ичидан, "поклик" деган давони устидан бериб, катта қилмак лозимдур".

Хўш, тарбиячи ким? Албатта, ота-она! Анриқроқ айтганда, ўғилнинг тарбиясида кўпроқ ота масъул. Бироқ ўз айш-ишратини ҳамма нарсадан устун қўядиган ота учун ичкиликбозлик бола тарбиясидан ҳам муҳим ҳисобланса, қунора маст бўлиб турли ҳақоратлардан бўшамаса, аёлини аёл ўрнида кўрмаса, газабини боласига сочса...

Отанинг асосий вазифаси фақат едирмоқ, кийинтирмоқ эмас. Фарзандни тарбия этмоқ, гўзал хулқ билан хулқлантирмоқ ҳам лозим. Бунинг учун аввало, отанинг хулқи гўзал бўлиши лозим. Имом Ғаззолий таъбири билан айтганда, бола қалби пок, нозик, содда ва ҳар қандай нақш ва суратдан холи гаҳвардир. Унга қандай нақш солинса, шунга кўра шаклланади, эгган томонга эгилади. Агар бола яхшиликка ўрганиб, яхшилик ичида вояга етса, дунё ва охираат саодатини топади. Албатта, бу савобга унинг биринчи галда ота-онаси, муаллими ва унга тарбия берган ҳар бир киши шерик ҳисобланади.

Уй қамоғини қўллашда инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари ҳимояси

[Давомий.
Бошланғичи 8-бетда]

Мазкур эҳтиёт чорасини қўллашнинг махсус асосларига эса, айбланувчи (гумон қилинувчи) жиноят иши юзасидан оқил судловни процессуал тартиб қондаларига мувофиқ амалга оширишга ҳалал бериши ҳақидаги асосли тахминлар мавжудлиги, яъни: а) суриштирувдан, дастлабки терговдан ёки суддан яшириниши; б) жиноий фаолият билан шугулланишини давом эттириши; в) гувоҳларга, жабрланувчиларга ёки жиноят процессида қатнашаётган бошқа шахсларга таҳдид қилиши, уларни кўндиришга уриниши ёхуд бошқа йўллар билан иш бўйича ҳақиқатни аниқлашга ҳалал бериши ёки турли хил тўсқинликлар уюштириши мумкинлигини киритса бўлади.

Уй қамоғи тарзидagi эҳтиёт чорасини қўллашда бир қатор ҳолларга эътибор қаратиш лозим:

а) жиноятнинг тавсифлашидан келиб чиқиб айбловнинг оғирлиғига, бунда айбловнинг оғирлиги тушунчасига айбланаётган шахс томонидан содир этилган жиноят эпизодларининг сони ва жазони оғирлаштирувчи бошқа ҳолатларнинг мавжудлиги назарда тутилади. Агар эҳтиёт чораси гумон қилинувчига нисбатан қўлланилаётган бўлса, бунда гумон қилинаётган шахс

томонидан содир этилган жиноятларнинг сони ва уларнинг оғирлиги ҳисобга олиниши;

б) айбланувчи (гумон қилинувчи)нинг шахсини тавсифловчи ҳолатлар, яъни судланганликнинг мавжудлиги, рецидив жинояти, жамият манфаатларига зид бўлган қарашлари, шунингдек ушбу шахсларнинг феъл-атворида оид хусусиятлари (тажовузкорлиги, бетайинлиги ва бошқалар);

в) айбланувчи (гумон қилинувчи)нинг ёши: ўн саккиз ёшга тўлганга қадар жиноят содир этганларга, шунингдек ишчи тергов қилиш ҳамда судда кўриш пайтига келиб аёллар — 55 ёшга, эркаклар эса — 60 ёшга тўлган бўлсалар, бу тоифадаги шахсларга нисбатан раҳмдиллик каби умуминсоний қадриятлар эътиборга олинмоғи лозим;

г) айбланувчи (гумон қилинувчи)нинг соғлиғи ҳолати: — доимий тиббий ёрдамга муҳтож инвалидлик ва сурункали касалликларнинг мавжудлиги;

д) айбланувчи (гумон қилинувчи)нинг оилавий аҳоли: уйланганлиги, оиласи билан яшаётганлиги, оиласида вояга етмаган фарзандлари, қари ота-онаси ёхуд қарамоғида бошқа киши мавжудлиги, шунингдек оиланинг моддий аҳоли. Бундай турдаги эҳтиёт чорасини ҳомиладор, шунингдек вояга етмаган

болаларини тарбиялаётган аёлларга нисбатан қўллаш мақсадга мувофиқ;

е) айбланувчи (гумон қилинувчи)нинг касби, доимий иш жойи ёки доимий машғулот турига эгалиги, содир этилган жиноят унинг мансаби ёки иш фаолияти билан бевосита боғлиқлиги. Доимий иш жойи ёки доимий машғулот турига эга бўлмаган айбланувчи (гумон қилинувчи) суриштирувдан, дастлабки терговдан ёки суддан яшириниши — муҳим асос сифатида қўрилиши мумкин;

ё) айбдор ўз қилмишига амалда пўшаймон бўлганлиги эҳтиёт чорасини қўллашда албатта ҳисобга олинмоғи лозим. Шу билан бирга, кўрсатувлар беришдан бош тортиш айбланувчи (гумон қилинувчи)нинг қонуний ҳуқуқи эътироф этилганлиги муносабати билан, бундай ҳол юзага келганда қаттиқроқ эҳтиёт чорасини қўллаш учун зарурият келтириб чиқармайди.

Уй қамоғи шароитида сақланаётган шахсга қонунда белгиланган ҳуқуқлардан фойдаланиши, жумладан, ҳимоячига эга бўлиш ҳамда учрашувларнинг сони ва давом этиш вақти чекланмаган ҳолда у билан холи учрашиш, терговчи рухсати билан тергов ҳаракатларида иштирок этиш, далиллар тақдим этиш ҳамда бошқа қонуний ҳуқуқла-

рини рўёбга чиқаришда терговчи томонидан барча имконият ва шароитлар таъминлаб берилиши зарур.

Уй қамоғи тарзидagi эҳтиёт чорасини қўллашда айбланувчи (гумон қилинувчи)нинг қонуний манфаатларини ҳисобга олиш баробарида, жабрланувчи, гувоҳнинг ҳамда жиноят процессида қатнашаётган бошқа фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини муҳофаза этиш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш лозим.

Хулоса ўрнида айтиш мумкинки, уй қамоғи тарзидagi эҳтиёт чорасини қўллаш жараёнида инсон ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза этиш, шунингдек мазкур эҳтиёт чорасини қўллаш билан боғлиқ бошқа қонуний талабларни самарали таъминлаш борасида муайян муаммолар, қийинчиликлар юзага келиши муқаррардир ва шу боис уларнинг олдини олиш, бартараф этиш ҳамда ҳал этиш чораларини кўришда, авваламбор, бундай турдаги эҳтиёт чорасини қўллаётган мамлакатларнинг илгор тажрибасини ўрганиш, шунингдек мазкур эҳтиёт чорасини самарали таъминловчи зарур кўч, махсус техника воситалари билан таъминлаш ва уларни қўллашнинг ҳуқуқий асосларини қабул қилиш муҳим аҳамият касб этади.

Агар Платини оқланмаса...

Лозаннадаги Спорт арбитраж суди УЕФА президенти Мишель Платинининг апелляциясини қондирмаса, Евро-2016 мусобақаси олдида, яъни июнь ойида ташкилотга янги президент сайланади.

Март ойида Платини ФИФА этика қўмитасининг қарорига нисбатан судга апелляция берган эди. Қўмита Платинини аввалига 8 йилга футболдан четлатиб, кейинроқ бу муддатни 6 йилга қисқартирган эди.

Эслатиб ўтамиз, бу машааларнинг ҳаммасига ФИФАнинг собиқ президенти Йозеф Блаттернинг 2011 йилда Платини ҳисобига 2 миллион Швейцария франкини ўтказгани сабаб бўлган эди.

Таклиф юз миллион евро, талаб эса икки юз

Франциянинг "ПСЖ" клуби Каталониянинг "Барселона" жамоаси ярим ҳимоячиси Серхио Бускетсни сотиб олиш фикридан қайтмаяпти.

El Mundo Deportivo нашри берган маълумотга кўра, парижликлар 27 ёшли испаниялик футболчи учун 100 миллион евро беришга тайёр бўлиб туришибди. Каталония клуби эса футболчи учун 175 миллион кўшимча қиймат солиғини ҳам тўлашларини сўрамоқда. Кўшимча қиймат солиғи билан қўшиб ҳисоблаганда, бу трансфер Франция клубига 200 миллион еврога тушиши мумкин.

"Барселона" клуби июль ойида Бускетс билан шартномани яхшилашдан кўринишда ўзгартиришни мақсад қилган. Бироқ томонлар ҳозирча яқини қарорга келишмаган.

Авалроқ "ПСЖ" клуби Бускетсни дунёнинг қиммат футболчисига айлантirmoқчи экани, унга 16 млн. евро йиллик маош тўлашга тайёрлиги ҳақида хабар берилганди.

Неймарнинг мулклари ошқор бўлмоқда

Испаниянинг "Барселона" клуби ҳужумчиси Неймар 9,1 миллион долларлик ҳаво кемасини харид қилди.

Маълум бўлишича, харид 2015 йилнинг август ойида амалга оширилган. Ушанда Неймар ўз бортига 12 йўловчини сиздира оладиган ҳамда 890 км/с тезликда ҳаракатланадиган Cessna Citation 680 самолётини сотиб олганди. Унинг харажатлари Neymar Sport & Marketing фирмаси маблағлари ҳисобидан қопланган.

Сўнги вақтларда Неймар Бразилия ҳамда Испанияда соликлардан бўйин товлаш билан боғлиқ бир неча моҳарога арашиб қолган. Бунинг натижасида футболчиға тегишли бўлган мол-мулкнинг бир қисми мусодара ҳам қилинган. Хусусан, 2015 йил Бразилия суди Неймарнинг 47 миллион долларлик мол-мулкни хатлашга қарор қилганди.

Ҳақиқатга айланган эртақ

2015-2016 йилги Англия чемпионати олдида агар кимдир: "Шу сафар "Лестер" чемпион бўлади-ёв", дегудек бўлса, турган гапки, ўша инсонни футболни умуман тушунмасликда айблаб: "Эртақ айтмасизми" қабилидаги мазхаромуз ҳазим билан жавоб қилишган бўларди. Бироқ ўша эртақ ҳақиқатга айланди. "Лестер" Англия чемпионати тугашига икки тур қолганида чемпионлиқни кўлга киритди.

Одатда чемпионат бошида исталган жамоа қарвонбошига айланиши, аммо вақт ўтиши билан кучли клублар ўз "пост"-ларига қайтишларига кўп гувоҳ бўлганмиз. Шу сабабли ҳам "Лестер" клубининг АПЛ (Англия премьер-лигаси)даги муваффақиятли юришини муҳлис-у мутахассислар вақтинчалик шижоат, деб тахмин қилишганди. Лексин Клаудио Раньери шогирдлари мақсадлари жиддий, охиригача курашишга тайёр эканликларини

амалда исботлаб беришди.

Таркибини миллион-миллион сарфлаб, "қимматбахо" футболчилар билан кучайтирилган Манчестер шаҳри клублари, амалдаги чемпион "Челси", Ўзил ва Санчес каби ижрочиларга эга "Арсенал" жамоалари билан рақобатда ўртамиёна клубнинг голиб чиқиши албатта ҳайратланарли ҳолат.

Маълумотларга қараганда, Англия чемпионатида 38 йил деганда янги чемпион аниқла-

нибди. Бундан аввал 1978 йилда голиблиқни кўлга киритиб юрган одатий клублардан ташқари "Ноттингем Форест" жамоаси чемпион бўлган экан. Шу тарика "Лестер" клуби Англия чемпионатининг 24-голибига айланди.

Бундан 132 йил олдин ташкил толган клуб жорий йилга келибгина ўз тарихидаги илк чемпионлигини кўлга киритди. Бу жамоа 2 йил олдин чемпионлигида, Англиядаги лигаларнинг даража бўйича иккинчисида ўйнардди, 2014-2015 йилги мавсумда жамоа премьер-лигада жон сақлаб қолиш учун кураш олиб борди. Орадан бир йил ўтиб эса, чемпионлиқни тантана қилмоқда. Мана сизга ҳақиқий меҳнат, изланиш, иштиёқнинг меваси...

Англиянинг "Ливерпуль" клуби Мадриднинг "Реал" жамоаси ярим ҳимоячиси Матео Ковачич хизматлариға қизиқиш билдирмоқда, деб хабар беради Liverpool Echo нашри.

«Ливерпуль» Ковачичға қизиқмоқда

Маълумотларға кўра, "Ливерпуль" клуби бош мураббийи Юрген Клопп хорватиялик футболчининг хизматлариға шахсан қизиқиш билдирмоқда. 21 ёшли футболчи "Реал" жамоасида етарлича ўйин амалиётиға эга бўлмагани учун "Қироллик клубини" тарқ этиши мумкин.

Ўз навбатида, мадридликлар Ковачич учун 30 млн. евро сарфлаган ва ундан арзон нархга сотмаслигини билдирди.

Эслатиб ўтамиз, жорий мавсумда хорватиялик хавбек 32 та ўйинда майдонға тушиб, 1 та гол ва 3 та голли узатмаға муаллифлик қилган.

«МЮ» Обамейянгни сотиб олмоқчи

Англиянинг "Манчестер Юнайтед" жамоаси Дортмунднинг "Боруссия" клуби ҳужумчиси Пьер-Эмерик Обамейянгга катта қизиқиш билдирмоқда. Бу ҳақда Daily Mail нашри хабар берди.

Маълумотларға қараганда, манкунианлар габонлик футболчи учун 90 млн. евро таклиф қилишган. Унинг сотиб олишдан асосий мақсад келаси мавсумда кўйилладиган вазифаларни бажаришдан иборатдир.

Авалроқ "Боруссия" Дортмунднинг ижрочи директори Ханс-Йоахим Вацке Обамейянгни сотмаслигини, агар сотса ҳам 100 млн. евродан кам бўлмаган пулга сотишини таъкидлаганди.

Эслатиб ўтамиз, мазкур футболчи билан Мадриднинг "Реал" клуби ҳам жиддий қизиқмоқда.

Интернет хабарлари асосида Максудали ҚАМБАРОВ тайёрлади

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ва Самарқанд вилоят прокуратураси жамоалари ҳамда Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиқ маркази прокуратура фахрийси

Нуриддин ХУСАНОВнинг

вафот этганлиги муносабати унинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ва Андижон вилоят прокуратураси жамоалари ҳамда Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиқ маркази прокуратура фахрийси

Собиржон МАТМУСАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур тазия изҳор қилади.

Самарқанд вилоят прокуратураси жамоаси вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари Облуқул Азимовға опаси

ИЗЗАТ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

Тошкент шаҳар прокуратураси жамоаси шаҳар прокуратурасининг бўлим катта прокурори Бойматжон Расуловға отаси

ЭРКИНЖОН отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур тазия изҳор қилади.

Эл-юрт эътирофи

Прокуратура органларида кўп йиллар фаолият юритиб, эл-юрт эътирофига сазовор бўлган инсон, прокуратура фахрий-си Маждид Асроров табаррук 75 ёшни қарши олмоқда.

У меҳнат фаолияти давомида Самарқанд вилоят прокуратура-си тизимида туман ва шаҳар прокурорининг ёрдамчиси, туман прокурорининг ўринбосари, вилоят прокуратурасида бўлим кат-

та прокурори лавозимларида самарали хизмат қилиб, қонун устуворлигини таъминлаш, қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш каби касбий

вазифаларни бажаришга масъулият билан ёндашди.

Самимийлик ва фидойилик каби фазилатлари билан ҳамкасблари ҳурматига сазовор бўлди.

Шогирдлари уни амалий тажрибаси ва касб маҳорати сирларини сидқидилдан ўргатган тажрибали мураббий, меҳрибон устоз сифатида юксак қадрлашди. Маждид Асроровнинг узоқ

йиллик самарали меҳнатлари прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳолалиниб, бир неча маротаба рағбатлантирилди.

Ҳурматли Маждид Асроров, таваллуд айёмингиз кутлуг бўлсин! Сизга ва оила аъзоларингизга сиҳат-саломатлик, хонадонингизга файзу барака, дастурхонингизга тўқинлик тилаймиз!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилик Маркази

Бу қизик

Реклама (эълон)

GPSга эга НИКОҲ УЗУГИ

Янгилик яратган заргарнинг фикрича, "вафодорлик узуги" деб номланувчи бу узуклар ўзининг жуфти қаерда эканлигини биш-ни истовчи рашкчи турмуш ўртоқлар орасида оммабоп бўлади. Бироқ узукка кичик чипнинг ўрнатилишининг асосий сабаби унинг йўқолиши ёки ўғирланишидан ҳимоялаш ҳисобланади.

Ушбу узукни заргар икки вариантда яратди. Мазкур узуклар "малика" услубида ишланган шаффоф олмос ва "маркиз" услубида ишланган бинафшаранг олмос билан безатилди. Тақинчоқларнинг қанча туриши ҳозирча маълум қилинмаган.

Заргарнинг келгуси режаларидан ота-оналар ўз фарзандлари қаердалигини билишлари учун мўлжалланган, GPSга эга болалар тақинчоқларини яратиш жой олган.

Ёшлик ВИТАМИНИ

Лозанна Федерал политехника мактаби биологлари шикастланган тўқималарни янгилайдиган витамин яратишди. Эндаликда инсоннинг илдиз ҳужайраларини ёшартириш учун имконият пайдо бўлди.

Маълумки, инсон кексайган сари унинг баъзи тўқима ва органларининг қайта тикланиш хусусияти йўқола боради. Жароҳатлардан қутулишнинг қийин кечиши қарилликнинг яққол белгиларидан биридир. Мана шундай жараёнда олимлар томонидан яратилган ушбу витаминлар самарали фойда беради. Ҳатто ушбу витамин кўп миқдорда қабул қилинганда ҳам ҳеч қандай салбий таъсир сезилмаган. Бироқ олимлар патоген ҳужайралар фаоллашуви хавфи мавжудлигини қайд этишди. Бу эса хавфли ўсимталарнинг шаклланишига олиб келиши мумкин.

Ҳурматли юртдошлар!

"Асака" банк

2016 йил – "Соғлом она ва бола йили", деб эълон қилиниши муносабати билан қўйидаги миллий валютадаги мuddатли янги омонат турини таклиф этади:

"СОҒЛОМ ОНА ВА БОЛА"

Ушбу омонатга ҳисобланган фоизлар ҳар ойда ёки омонат мuddати тугагандан сўнг берилади.

Шу билан биргаликда "Асака" банк миллий валютада 26 турдаги ва хорижий валютада 14 турдаги қулай шартларда омонат турларини таклиф этади. Омонатларни банкнинг барча филиалларида расмийлаштириш мумкин. Муружаат учун телефонлар: 120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

Филиаллар	Код	Телефонлар	Филиаллар	Код	Телефонлар
Тошкент шаҳар филиали	371	120-83-13	Наманган вилоят филиали	369	227-15-68
Автотранспорт филиали	371	120-39-95	Навоий вилоят филиали	436	770-21-29
Шайхонтоҳур филиали	371	140-39-36	Зарафшон филиали	436	572-40-14
Юнусобод филиали	371	221-80-67	Бухоро вилоят филиали	365	770-05-19
Сирғали филиали	371	257-44-10	Бухоро шаҳар филиали	365	770-11-27
Тошкент вилоят филиали	371	120-84-13	Самарқанд вилоят филиали	366	233-65-47
Андижон вилоят филиали	374	223-60-74	Афросиёб филиали	366	221-71-76
Асака филиали	374	233-21-99	Қашқадарё вилоят филиали	375	221-07-41
Фарҳод филиали	374	226-96-63	Сурхондарё вилоят филиали	376	770-82-12
Фарғона вилоят филиали	373	244-39-14	Қорақалпоғистон филиали	361	770-60-59
Марғилон филиали	373	237-62-23	Хоразм вилоят филиали	362	228-14-81
Олтиариқ филиали	373	432-19-80	Сирдарё вилоят филиали	367	225-44-03
Қўқон филиали	373	542-61-01	Жиззах вилоят филиали	372	226-43-11

Барча омонатларингиз Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди томонидан кафолатланади.

Сизнинг омонатларингиз:

- солиқ ва мажбурий тўловлардан озод!
- эгаллик ва тасарруф ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда!
- маълумотлар сир сақланиши тўлиқ кафолатланади!
- миқдори чекланмаган!

"Асака" банк — сармоянгиз сақланиши ва кўпайишини кафолатлайди!

www.asakabank.uz

Хизматлар лицензияланган.

Нуқуқ

юрidik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:

Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV

Gulnoza RAHIMOVA

Baxtiyor NAZAROV

(Bosh muharrir o'rinbosari)

Kamoliddin ASQAROV

(mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53,

233-64-85

E-mail:

huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.

Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqdir qilinmaydi va egalariga qaytarilmaydi. Mualif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farglanishi mumkin.

«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

□ — tijorat materiali.

Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi

231

Buyurtma s-5857. 43 711 nusxada bosildi.

Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teriladi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: O'.DEHQONOV

Sahifalovchi: S.BABA JANOV

Navbatchi: O'.DEHQONOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00. Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004